

Jonna Issakainen

Inari Ullanlinna

**LASTENSUOJELUN
LYHYTAIKAISTEN SIJOITUSTEN
VAIKUTUS LAPSEN
KIINTYMYSSUHTEISIIN**

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomikoulutus

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	sosionomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Jonna Issakainen, Inari Ullanlinna
Työn nimi	Lastensuojelun lyhytaikaisten sijoitusten vaikutus lapsen kiintymyssuhteisiin
Toimeksiantaja	Etelä-Savon hyvinvointialue
Vuosi	2024
Sivut	42 sivua, liitteitä 16 sivua
Työn ohjaaja(t)	Karoliina Rötökö

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa tietoa lyhytaikaisten sijoitusten vaikutuksista lapsen kiintymyssuhteisiin ja niiden kehittymiseen. Lisäksi tavoitteena on selvittää, millaisin keinoin kiintymyssuhdetta voidaan tukea lastensuojelun sijaishuollossa. Tutkimus toteutettiin Etelä-Savon hyvinvointialueen pyynnöstä Etelä-Savon sijais- ja jälkihuoltoyksikölle.

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä toimi kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Opinnäytetyössä käytettiin 10 tieteellistä tutkimusta ja artikkelia, jotka kuvasivat tutkittua tietoa aihepiiristä. Tutkimusten analysointiin käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Tutkimukset haettiin asiasanojen perusteella luotujen hakulausekkeiden avulla tietokannoista, jotka sisälsivät tutkimuksia ja artikkeleita. Tietokantoina käytössä olivat Julkari, Pubmed ja EBSCO. Lisäksi käytössä oli manuaalinen haku. Tutkimuksia haettiin sekä suomeksi että englanniksi. Opinnäytetyön prosessissa käytiin läpi aineistojen hakuprosessi, aineiston analysointi ja sisältö sekä keskeisimmät tulokset ja oma pohdinta tuloksista.

Tiedetään, että lyhytaikaisten sijoitusten vaikutuksia on tutkittu hyvin vähän. Tutkimuksia on tehty jonkin verran kansainvälisesti, mutta silti tieto erityisesti lyhytaikaisten sijoitusten vaikutuksista on jäänyt vähäiseksi. Tutkimusten perusteella on selvinnyt, että kaikilla sijoituksilla, myös lyhytaikaisilla, on vaikutuksia lapsiin monella eri osa-alueella. Tutkimukset ovat osoittaneet, että lapsen mahdollisuus muodostaa turvallisia kiintymyssuhteita vaikuttaa merkittävästi lapsen psyykkiseen kehitykseen, sosiaalisiin taitoihin sekä kykyyn käsitellä stressiä ja vaikeita tunnekokemuksia. Sijoitettujen lasten kanssa työskennellessä näyttää merkittävänä edellytyksenä olevan tietoisuus kiintymyssuhteiden merkityksestä. Opinnäytetyön toteutuksen haasteeksi osoittautui tutkimusten vähäisyys aihepiiristä. Lopulliseen analyysiin on saatu kuitenkin koottua kattavaa tietoa kiintymyssuhteiden merkityksestä sekä siitä, millaisia vaikutuksia sijoituksilla kiintymyssuhteisiin on. Työelämäkumppani voi hyödyntää tutkittua tietoa sijaishuoltoa toteuttaessaan ja kiinnittää huomiota sijaisperheiden koulutukseen.

Asiasanat: kiintymyssuhde, lastensuojelu, lyhytaikainen sijoitus, perhehoito, sijaishuolto, trauma

Degree title	Bachelor of Social Services
Authors	Jonna Issakainen, Inari Ullanlinna
Thesis title	The impact of short-term placements in child welfare on a child's attachments
Commissioned by	Wellbeing services county of South Savo
Time	2024
Pages	42 pages, 16 pages of appendices
Supervisor	Karoliina Rötö

ABSTRACT

The purpose of this bachelor's thesis was to generate information on the effects of short-term placements on the child's attachments and their development. In addition, the aim was to find out by what means the attachment relationship can be supported in child welfare foster care. The study was assigned by the wellbeing services county of South Savo.

The research method used in the thesis was a descriptive literature review. 10 scientific studies and articles on the topic were reviewed. A data-driven content analysis was used to analyse the studies. The studies were searched using keyword-based search clauses in databases containing studies and articles. The databases used were Julkari.fi, PubMed and EBSCO. A manual search was conducted as well. Studies were sought in both Finnish and English. The process of the thesis covered the search process of the materials, the analysis and content of the material, as well as the most important results and one's own reflection on the results.

It is known that very little research has been done on the effects of short-term placements. Some research has been conducted internationally, but information on the effects of short-term placements has remained limited. Research has shown that all placements, including short-term placements, have an impact on children in many areas. Studies have shown that a child's ability to form secure attachments has a significant impact on a child's psychological development, social skills, and ability to handle stress and difficult emotional experiences. When working with placed children, an awareness of the importance of attachments seems to be a significant requirement. The lack of research on the topic proved to be a challenge for this thesis. However, the final analysis contains comprehensive information on the importance of attachments and the effects of placements on attachments. A working life partner can use the researched information when implementing foster care and pay attention to the education of foster families.

Keywords: attachment, child protection, short-term placement, family care, foster care, trauma

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	LASTENSUOJELU	8
2.1	Lastensuojelun sijaishuolto.....	9
2.2	Lyhytaikainen sijoitus.....	10
2.3	Perhehoito	11
2.4	Lastensuojelun sijoitukset vuosina 1992–2022.....	11
3	KIINTYMYSSUHDETEORIA	13
3.1	Turvallinen kiintymyssuhde.....	15
3.2	Turvaton – välttelevä kiintymyssuhde.....	16
3.3	Turvaton – ristiriitainen kiintymyssuhde.....	16
3.4	Organisoitumaton kiintymyssuhde	17
3.5	Reaktiivinen kiintymyssuhdehäiriö	17
3.6	Korjaavat kiintymyssuhteet	18
4	KIINTYMYSSUHTEET LASTENSUOJELUSSA	19
5	SUHDEPERUSTAINEN LASTENSUOJELU	20
6	TRAUMA KIINTYMYSSUHTEEN KEHITYKSEN OSANA.....	21
7	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE	22
8	KUVAILEVA KIRJALLISUUSKATSAUS.....	23
9	TIEDONHAKU.....	24
10	AINEISTON ANALYYSI JA MENETELMÄN KUVAUS	26
11	TULOKSET.....	28
11.1	Sijoitetun lapsen kiintymyssuhteet.....	28
11.2	Sijoitetun lapsen korjaavat kiintymyssuhteet	30
11.3	Lyhytaikaisen sijoituksen vaikutukset	31
11.4	Sijaishuoltajien osaamisen merkitys	31
11.5	Sijoitusten laadun merkitys kiintymissuhteisiin	32
12	JOHTOPÄÄTÖKSET JA JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET.....	33

13	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA EETTISYYS.....	36
14	LOPUKSI.....	37
	LÄHTEET.....	39

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1. Tiedonhaun taulukko

Liite 2. Aineiston redusointi ja klusterointi

Liite 3. Aineiston abstrahointi

Liite 4. Tutkimusaineiston esittely

Liite 5. Taulukoitu yhteenveto opinnäytetyössä käytetyistä tutkimuksista

1 JOHDANTO

Lastensuojelun tarkoituksena on edistää lapsen myönteistä kehitystä ja hyvinvointia sekä tarjota tukea vanhemmille, huoltajille ja muille lapsesta huolehtiville henkilöille kasvatuksen ja hoidon aikana. Lapselle on taattava laadukasta hoitoa ja kasvatusta. Sinkkosen (2018) mukaan lastensuojelun merkittävin tehtävä on edistää lapsen turvallisen kiintymyssuhteen syntymistä. Lastensuojelussa biologisia vanhempia pyritään tukemaan monin tavoin vanhemmuudessa, mutta tuloksettomat toimenpiteet tulisi pystyä lopettamaan ajoissa, sillä lasten ei ole mahdollista odottaa pitkään vanhempien kuntoutumista ilman vaurioitumista. Toimenpiteenä voi olla esimerkiksi lyhytaikainen sijoitus. Lyhytaikainen sijoitus voi olla joko avohuollon tukitoimi tai kiireellisenä tehty sijoitus. (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417; Sinkkonen 2018, 175.) Joskus lastensuojelun piirissä lasta voidaan joutua siirtämään kodin ja monenlaisten sijoituspaikkojen välillä jopa vuosien ajan. Tällöin lapsi menettää vähitellen kykynsä luoda kestäviä ihmissuhteita. (Sinkkonen 2004, 1871.) Lastensuojelun ammattilaiset ovat yleensä tietoisia lastensuojelun tilanteesta perheessä, mutta heillä ei välttämättä ole riittävää tietoa perheen historiasta tai mahdollisista traumakokemuksista. Usein kaltoinkohtelua, laiminlyöntiä, vanhempien mielenterveysongelmia, perheväkivaltaa ja päihteiden käyttöä esiintyy samanaikaisesti. Lastensuojelun asiakkaana olevilla lapsilla on usein moninaisia, toistuvia ja pitkäkestoisia traumakokemuksia, mikä kasvattaa traumaattisten stressireaktioiden ja negatiivisten vaikutusten riskiä. Sijoittaminen perheen ulkopuolelle on lapselle negatiivinen kokemus, vaikka se olisi tarpeellinen lapsen turvaamiseksi. Uudet sijoitukset voivat altistaa lapset uudelleen traumatisoitumiselle, mikä vaikuttaa negatiivisesti lapsen sopeutumiseen. (Kerminen ym. 2023.)

Lapsen kehitys voi monin tavoin vaikeutua, jos hän kokee kiintymyssuhteensa hoivan puutetta, väkivaltaa tai tunnekomunikaation häiriöitä. Varhaisen vuorovaikutuksen häiriöt vaikuttavat aivoihin ja erityisesti tunnetilojen tunnistamisen, ilmaisun ja säätelyn kykyihin. Laiminlyönnin kohteena oleva lapsi saattaa kokea emotionaalista vetäytymistä varhaisina kouluvuosinaan ja kohdata vaikeuksia tarkkaavaisuudessa sekä kognitiivisissa taidoissa. Mitä nuorempi lapsi on, sitä suurempi riski vaurioitumiselle on, jos kiintymyssuhde ei tarjoa

suojaa ja asettaa liiallisia selviytymishaasteita. Laiminlyönnin ja kaltoinkohtelun seurauksena lapsi voi kohdata monenlaisia sosiaalisia, emotionaalisia ja neurokognitiivisia vaikeuksia, joissa keskeisenä tekijänä on stressi hermoston kehityksessä. (Palomaa 2021, 23–24.) John Bowlbyn kehittämä kiintymyssuhdeteoria valottaa keskeisiä kysymyksiä, kuten lasten selviytymiskeinoja sekä heidän haavoittuvuutensa ja voimavarojensa luonnetta. Tasapaino luovuuden ja älykkyyden välillä, kognitiivisen havaitsemisen joustavuus, selviytymiskeinojen monimuotoisuus sekä hyvät suhteet vanhempiin suojelevat lapsen mielen-terveyttä erilaisten traumojen esiintyessä. Traumakokemus johtaa aina lapsen omien voimavarojen ja ympäristön vaatimusten väliseen epäkohtaan ja siksi aikuisten apu on elintärkeää traumasta selviämisessä. Esimerkiksi välttelevästi kiintynyt lapsi saattaa arvioida omat voimavaransa suhteettoman suuriksi traumaan nähden sekä osoittaa epäluottamusta aikuista kohtaan. Ristiriitaisesti kiintynyt lapsi taas etsii turvaa traumatilanteessa eikä luota omaan selviytymiskykyynsä. (Sinkkonen & Kalland 2001, 185–188.)

Tutkimusprosessi käynnistyi tammikuussa 2022, kun päätimme tutkia motorii-kan roolia varhaislapsuudessa ja sen yhteyksiä kiintymyssuhteisiin. Työelämäkumppanin valinta oli tärkeä osa projektin alkuvaihetta. Löysimme työelämäkumppaniksi sijais- ja jälkihuoltoyksikkö Pessin etsiessämme mahdollisia työelämäkumppaneita Mikkelin seudulta. Pessi perustettiin vuonna 2013 jolloin se tuotti sijais- ja jälkihuoltoyksikön palveluita sekä perhehoitajien koulutusta ja tukipalveluita. Vuonna 2023 Pessi siirtyi osaksi uutta Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisaa, ja toimii tänä päivänä osana Eloisan sijais- ja jälkihuoltoyksikköä. Eloisa järjestää muun tuen ja tiedon ohessa valmennusta sijaisperheeksi ryhtyville. Suomen lainsäädäntö edellyttää ennakkovalmennusta sijaisvanhempana toimimiseen, joten Eloisan järjestämä ryhmävalmennus antaa hyvän pohjan tehtävässä toimimiseen. (Eloisa s.a.)

Opinnäytetyön aihe päädyttiin vaihtamaan opinnäytetyöprosessin edetessä syksyllä 2023. Olimme yhteydessä työelämäkumppaniimme, jolta saimme ehdotuksen tuottaa tietoa lyhytaikaisten sijoitusten vaikutuksista lapsen kiintymyssuhteisiin. Toinen meistä on toiminut sijaisvanhempana ja perhehoidon ohjaajana ja toisen kiinnostus opinnäytetyön aiheeseen heräsi aiemman opinnäytetyön aiheen pohjalta tutkia lapsen kasvua ja kehitystä. Tässä opinnäytetyössä on tarkasteltu kiintymyssuhdetta lyhytaikaisissa sijoituksissa sekä sitä,

kuinka kiintymyssuhdetta voidaan tukea. Koska lastensuojeluilmoitusten määrä ja avohuollon asiakkuudet sekä kiireelliset sijoitukset ovat lisääntyneet, on aihetta tärkeää tutkia. Lisäksi työn tavoitteena on selvittää, kuinka kiintymyssuhdetta voidaan tukea lastensuojelun piirissä. Tarkoituksena on tuottaa hyödynnettävää tietoa Etelä-Savon sijais- ja jälkihuoltoyksikölle. Tämä työ toteutetaan kuvailevana kirjallisuuskatsauksena.

Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä on käytetty paljon lastenpsykiatrian erikoislääkäriin ja lääketieteen tohtoriin Jari Sinkkosen kirjallisuutta, sillä Sinkkosen teosten teemoina ovat olleet esimerkiksi lasten kasvun ja kehityksen vaiheet. Sen lisäksi, että Sinkkonen on tehnyt teoksia oman tietoperustansa pohjalta, on hän kirjoittanut suomeksi monia teoksia esimerkiksi John Bowlbyn teorian pohjalta. Teoreettista viitekehystä kootessa kävi ilmi myös se, että moni suomalainen kirjailija on lainannut Sinkkosta kirjoittaessaan kiintymyssuhteista. Sinkkosen useita eri julkaisuja käytettiin opinnäytetyöhön niiden syvällisen asiantuntijuuden vuoksi. Sinkkonen on arvostettu lastenpsykiatri ja asiantuntija, jonka laaja kirjoitustuotanto tarjoaa monipuolista tietoa lapsen kehityksestä, kiintymyssuhteista ja vuorovaikutuksesta. (Sinkkonen, J. s.a). Hänen julkaisuistaan löydettiin ajankohtaista tutkimustietoa ja näkökulmia, jotka rikastivat opinnäytetyön sisältöä ja lisäsivät sen luotettavuutta. Lastensuojelun sekä sijaishuollon teoria perustuu suureksi osaksi lastensuojelulakiin sekä ajankohtaisiin tilastoihin. Lyhytaikainen sijoitus käsitteenä on avattu lastensuojelun teorian alle. Perhehoidon teoria sisältää viitteitä sekä lastensuojelulaista että perhehoitolaista. Kiintymyssuhteen teoriaosuus on koottu suureksi osaksi Jari Sinkkosen teoksista. Trauman teoriaosuuden kokosimme useista luotettavista lähteistä.

2 LASTENSUOJELU

Lastensuojelun perustehtävänä on parantaa lasten yleisiä kasvuolosuhteita sekä antaa vanhemmille tai muille huoltajille tukea heidän kasvatustehtävänsään. Lapsen hyvinvoinnista ensisijainen vastuu on hänen vanhemmillaan tai muilla huoltajilla. Tilanteen vaatiessa viranomaisella on velvollisuus antaa vanhemmille tukea kasvatustehtävässä ja tarvittaessa ohjata lapsi sekä perhe lastensuojelun pariin. Edistämällä lasten ja nuorten hyvinvointia pyritään siihen, ettei lastensuojelulle olisi tarvetta. Ehkäisevällä lastensuojelulla annetaan

apua ja tukea varhain, jotta ongelmia ei syntyisi tai ne eivät pahenisi. Ehkäisevässä työssä merkittävä rooli on neuvolalla, päivähoidolla ja koululla. Viranomaisen puuttuessa perheen yksityisyyteen toteuttaessaan lapsi- ja perhekoh- taista lastensuojelua hänen tulee ottaa huomioon päätöksiä tehdessään van- hempien ensisijainen oikeus ja velvollisuus päättää lapsensa hyvinvoinnista ja kasvatuksesta. Vanhempien mahdollisuutta toteuttaa kasvatustehtäväänsä tu- lee auttaa monin tavoin, kun lapselle ja perheelle järjestetään lastensuojelun palveluita. (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417; THL 2024.)

2.1 Lastensuojelun sijaishuolto

Lastensuojelussa sijaishuollon tehtävänä on antaa lapselle mahdollisuus tasa- painoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin. Sijaishuollossa lapsi voi asua perhe- hoidossa, perhekodissa tai lastensuojelulaitoksessa. Perhehoito on kuitenkin ensisijainen sijoitusmuoto. Sijaishuolto voi olla joko lyhytaikaista perustuen kii- reelliseen sijoitukseen tai toistaiseksi olemassa olevaan tarpeeseen suunnitel- tua huostaanottoa. Sijaishuoltoa toteutetaan aina asiakassuunnitelmaan pe- rustuen, jolloin lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastataan. (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417; Eloisa s.a.)

Kun lapselle valitaan sijaishuoltopaikkaa, tulee huomio kiinnittää huostaanoton perusteisiin sekä lapsen tarpeisiin. Lisäksi tulee huomioida, että lapsi saa yllä- pitää sisarussuhteita sekä muita läheisiä ihmissuhteita. Myös hoidon jatku- vuus huomioidaan. Mahdollisuuksien mukaan huomioidaan myös lapsen kie- lellinen, kulttuurinen sekä uskonnollinen tausta. Lapsen terveydentila tulee tut- kia sijaishuoltoon sijoittamisen yhteydessä, ellei terveydentilaa ole ollut mah- dollista tutkia aiemmin, tai lapsen hoidon järjestämiseksi ei ole saatavilla muusta syystä riittäviä tietoja. Lastensuojelulain (2007) mukaan *lapsen huol- lon jatkuvuuden turvaamiseksi lapsen asioista, hoidosta ja kasvatuksesta si- jaishuollossa vastaavan työntekijän tulee tehdä yhteistyötä sijaishuoltoon sijoit- tetun lapsen ja hänen vanhempansa ja huoltajansa sekä sijaishuoltopaikan edustajan kanssa. Sijaishuollon aikana lapsella on oikeus varhaiskasvatuk- seen ja opetukseen*. Lapsen asiakassuunnitelmaan kirjataan aina, miten hä- nen varhaiskasvatuksensa tai perusopetuksensa järjestetään sijaishuollon ai- kana. Lapsen etu on aina muulloinkin ensisijainen niin sijaishuollossa, kuin

lastensuojelussa yleisestikin. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tulee sijoituksen aikana huolehtia siitä, että lapsi ymmärtää, miksi hänet on otettu huostaan sekä kerrottava toimista, joihin hänen tilanteessaan ryhdytään tai on jo ryhdytty. Lapselle on annettava mahdollisuus tavata vanhempiaan, sisarusiaan ja muita hänelle läheisiä henkilöitä. Lapsella on oikeus käyttää puhelinta ja lähettää sekä vastaanottaa viestejä tai kirjeitä. Lasta tuetaan yhteydenpidossa vanhempiin ja muihin läheisiin henkilöihin. Joissain tapauksissa yhteydenpitoa joudutaan kuitenkin rajoittamaan. Lastensuojelulaissa (2007) kerrotaan, että *jos yhteydenpito vaarantaa lapsen sijaishuollon tarkoituksen toteuttamisen, lapsen hengen, kehityksen tai turvallisuuden tai jos rajoittaminen on välttämätöntä vanhempien tai perheen muiden lasten turvaamiseksi, voidaan tehdä päätös yhteydenpidon rajoittamisesta. Päätös voi koskea tapaamisoikeuksia tai oikeuksia yhteydenpitoon. Päätös yhteydenpidon rajoituksesta on määräaikainen ja voi kestää enintään vuoden kerrallaan. Päätöksessä on aina mainittava rajoituksen syy, kohdehenkilö, yhteydenpidon rajoituksen laatu sekä sen laajuus. (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.)*

2.2 Lyhytaikainen sijoitus

Lapsen lyhytaikainen sijoitus voidaan toteuttaa joko kiireellisenä sijoituksena tai avohuollon tukitoimena. Avohuollon tukitoimena tämä tarkoittaa lapsen perhehoitoa tai laitoshoidoa, joka arvioi tuen tarvetta ja kuntouttaa lasta tai perhettä. Jos lapsen sijoitus ei onnistu lapsen edun mukaisesti yhdessä vanhempien tai muiden huoltajien kanssa, hänet voidaan sijoittaa myös yksin. Lastensuojelulain (2007) mukaan *edellytyksenä tälle on, että sijoitus arvioi lapsen tuen tarvetta, kuntouttaa lasta tai järjestää lapsen huolenpidon väliaikaisesti esimerkiksi huoltajan sairauden vuoksi. Kiireellisenä sijoituksena lyhytaikainen sijoitus toteutetaan, jos lapsi on välittömässä vaarassa esimerkiksi kasvuolosuhteiden tai huolenpidon puutteellisuuden vuoksi tai jos lapsi on terveydelleen tai kehitykselleen vaaraksi esimerkiksi käyttämällä päihteitä tai tekemällä suurempia rikoksia. (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.)* Päätöksen lyhytaikaisesta sijoituksesta tekee aina sosiaalityöntekijä. Jos päätös lyhytaikaisesta sijoituksesta tehdään kiireellisenä, sijoituksen kestoksi voidaan määrittää korkeintaan kaksi kuukautta. Jos taas sijoitus on avohuollon tukitoimi, sijoitus voi kestää korkeintaan puoli vuotta. Lyhytaikaisen sijoituksen aikana arvioidaan,

voidaanko lapsi sijoittaa takaisin kotiin vai jatketaanko pidempiaikaista sijoitusta kodin ulkopuolelle. (Helsingin kaupunki 2024.)

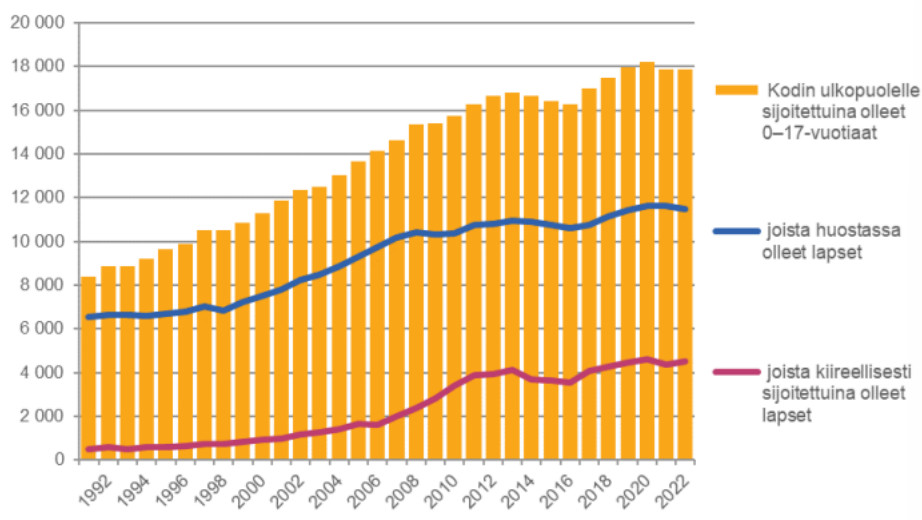
2.3 Perhehoito

Lastensuojelun järjestämästä perhehoidosta puhutaan, kun se on ympärivuorokautista lapsen hoitoa ja kasvatusta perhehoidossa tai ammatillisessa perhehoidossa. Perhehoitoa voi toteuttaa vain siihen valmennetut ja hyväksytyt perheet. Lapsen sijoitushuoltopaikka perustuu aina yksilölliseen harkintaan. Sijaishuoltopaikan valinta perustuu aina lapsen etuun ja sillä on tarkoitus vähentää lapsen turvattomuutta ja epävarmuutta sekä turvata pysyviä ihmissuhteita ja edistää lapsen sosiaalista kehitystä. (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417; Perhehoitolaki 20.3.2015/263.) Pysyvien ihmissuhteiden merkitys sijaishuollossa asuvalle lapselle on korostunut. Sijaishuollossa olevien lasten perhesuhteiden merkitystä täytyy kunnioittaa ja sisarusuhteiden säilymistä vanhemmuussuhteiden ohella tulee ylläpitää. (Hytönen ym. 2016, 172–173.)

Kunnan vastuulla on järjestää ja valvoa perhehoitopalveluita ja huolehtia niistä. Perhehoitopalvelut on sisällytettävä kunnan toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon. Kunnalla pitää olla perhehoidon toimintaohje, joka sisältää esimerkiksi perhehoitajan ja perhehoidon tuen muodot. Kunnalla on mahdollisuus toteuttaa toimeksiantosuhteisen perhehoidon palvelukokonaisuus itse. Palvelukokonaisuuteen voi kuulua tiedottamista, rekrytoimista, valmennusta, koulutusta, ohjausta ja tuen järjestämistä perhehoitajille. Järjestäjänä voi olla myös kuntayhtymä tai alueellinen perhehoidosta vastaava yksikkö. Yksikön tehtävänä on silloin rekrytoida ja valmentaa sijaisperheitä ja perhehoitajia kuntien tarpeisiin. Perhehoitoa sekä erilaista perhehoidon tukea kunnan on mahdollista ostaa myös perhehoitopalveluja tuottavilta tahoilta, kuten yrityksiltä tai järjestöiltä. (Perhehoitolaki 20.3.2015/263; Perhehoitoliitto s.a.)

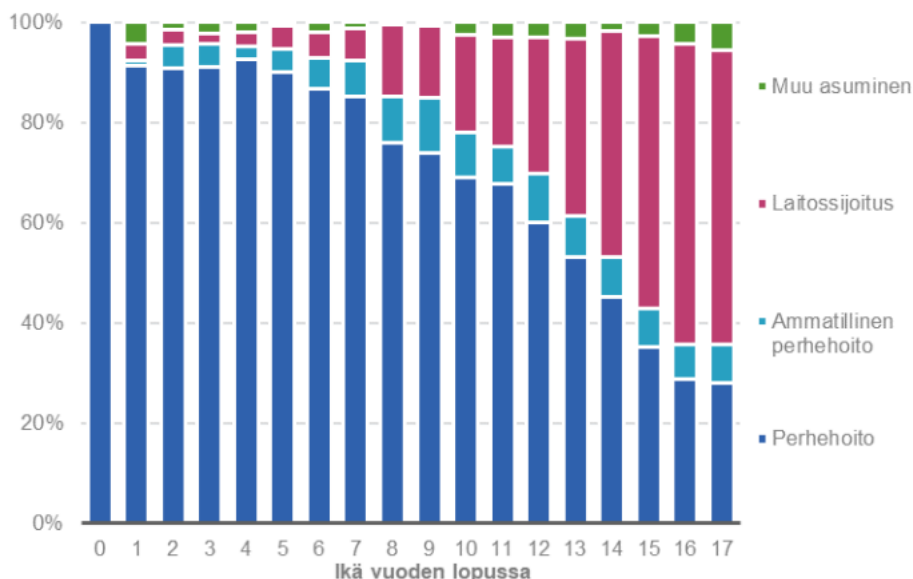
2.4 Lastensuojelun sijoitukset vuosina 1992–2022

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuoden 2022 tilastoraporttiin tehdystä taulukosta käy ilmi sijoitettujen lasten lukumäärä vuosina 1992–2022. Kuvasta 1 nähdään kodin ulkopuolelle sijoitettuina olleet lapset. Siinä eritellään sijoitettavista lapsista huostaanotetut sekä kiireellisesti sijoitetut lapset. (THL 2023, 3.)

Kuva 1. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset sekä heistä huostassa ja kiireellisesti sijoitettuna olleet lapset vuosina 1991–2022 (THL 2023, 3)

Kuva 2 kuvaa huostassa olevia lapsia 31.12.2022. Huostassa olevista 0–13-vuotiaista lapsista suurin osa (yli 50 %) oli sijoitettuna perhehoitoon. 14–17-vuotiaiden lasten kohdalla tyypillisin sijoitusmuoto oli laitossijoitus, vaikka myös perhehoitoon sijoitettuja lapsia oli 25–45 % riippuen lapsen iästä. 14–15-vuotiaita lapsia oli sijoitettuna perhehoitoon enemmän kuin 16–17-vuotiaita lapsia. (THL 2023, 7.)

Kuva 2. Huostassa olleet lapset sijoitusmuodon mukaan (THL 2023, 7)

Vuosien 1995–2022 välillä tilastoitujen tietojen mukaan vuonna 2022 perhehoitoon tai ammatilliseen perhehoitoon oli sijoitettu lapsia huomattavasti enemmän kuin vuonna 1995 (kuva 3).

	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022
Sijoituspaikan mukaan								
Perhehoito	4 949	5 450	5 224	5 506	6 764	7 750	7 568	7 584
Ammatillinen perhehoito	8	61	407	1 365	1 211	1 061	1 069	1 012
Laitossijoitus	3 803	4 839	6 862	7 837	7 259	8 393	8 323	8 457
Muu asuminen	886	942	1 163	1 052	1 196	983	925	832
Yhteensä	9 646	11 292	13 656	15 760	16 430	18 187	17 885	17 885
Sijoitusperusteen mukaan								
Avohuollon tukitoimen sijoitus	2 578	3 278	3 514	3 507	3 591	4 016	3 854	3 798
Kiireellinen sijoitus	233	363	642	1 701	1 925	2 450	2 312	2 547
Huostassa	5 497	6 168	7 459	8 132	8 155	8 808	8 762	8 574
Hallinto-oikeuden vahvistamat huostaanotot (tahdonvastaiset)	957	1 284	1 705	2 126	2 486	2 740	2 794	2 844
Jälkihuollon sijoitus	381	199	336	294	273	173	163	122
Yhteensä	9 646	11 292	13 656	15 760	16 430	18 187	17 885	17 885

Kuva 3. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset viimeisimmän sijoitusmuodon mukaan (THL 2023, 12)

Sijoitusperusteen mukaan kiireellisten sijoitusten määrä on kasvanut merkittävästi vuodesta 1995 vuoteen 2022. Myös avohuollon tukitoimien sijoitusten määrä on kasvanut, mutta ero ei ole yhtä merkittävä, kuin kiireellisissä sijoituksissa. (THL 2023, 12.) Kuvasta voidaan nähdä myös muiden sijoituspaikkojen sekä sijoitusperusteiden muutokset.

3 KIINTYMYSSUHDETEORIA

Kiintymyssuhteen synty alkaa jo vauvana. Vauvat voivat sopeutua monenlaisiin hoivakokemuksiin, mutta erityisesti vaikeat varhaiset traumat sekä pitkäkestoinen stressi voivat olla haitaksi kehittyvälle keskushermostolle. Hoivaajan ollessa vauvalle ja vanhemmallekin lapselle läsnä ja hänen auttaessa lasta selviytymään erilaisista tunnetiloista, lapsi osaa ja uskaltaa myös tulevaisuudessa tuoda esille tunteitaan. Jos hoivaaja ei kykene tukemaan lasta vaikeiden tunteiden kanssa, lapsi oppii tukahduttamaan tunteitaan eikä opi ilmaisemaan niitä oikein. (Sinkkonen 2004, 1866–1872.) Kiintymyssuhdemallien syntyyn vaikuttaa kokemukset varhaislapsuudesta asti, ja ne näkyvät usein vielä aikuisuudessaakin. Hyvään kasvuun ja turvallisen kiintymyssuhteen syntyyn lapsi tarvitsee turvallisen ja ennakoitavan ympäristön. Kiintymyssuhdemalli voi siirtyä myös sukupolvelta toiselle ja tutkimukset osoittavatkin, että tasapainoisella aikuisella on muita useammin turvallisesti kiintyneitä lapsia. Äärimmäisessä tilanteessa voi käydä myös niin, että lapselle ei synny spesifiä kiintymyssuhdetta keneenkään esimerkiksi lukuisien hylkäämiskokemusten vuoksi. Tällöin voidaan puhua reaktiivisesta kiintymyssuhdehäiriöstä. Reaktiivisessa

kiintymyssuhdehäiriössä ei voida arvioida sitä, onko lapsen kiintymys turvallinen vai turvaton. (Sinkkonen 2004, 1867–1868.)

Kiintymyssuhdeteoria on lähtöisin seuraavista lähtökohdista: John Bowlbyn kiintymysteorian ajattelun synnystä, Mary Ainsworthin tutkimuksesta koskien pienten lasten kiintymyssuhteiden eroja ja syntyehtoja, Mary Main aikuisen kiintymyssuhteeseen liittyvien sisäisten edustusten tutkimisesta ja Patricia Crittenden kiintymyssuhdeteorian ja siihen liittyvien tutkimusten ulottamisesta epätavallisissa oloissa eläviin perheisiin. (Sinkkonen & Kalland 2011, 29.)

John Bowlby kehitti kiintymyssuhdeteorian 1950-luvun alussa. Bowlby kuvasi kiintymyssuhdeteoriaa korostamalla äidistä eroon joutumisen aiheuttavan haittaa lapsen psyykkiselle kehitykselle. Lastenlääkäri ja psykoanalyytikko D.W. Winnicott oli Bowlbyn mukana tuomassa kiintymyssuhdeteoriaa ihmisten tietoisuuteen. Bowlby ja Winnicott kuuluivat yhdessä brittiläisen lasten kehityspsykologian keskeisiin hahmoihin vuosikymmenien ajan ja he tekivät yhteistyötä esimerkiksi silloin, kun päiväkoteja haluttiin lakkauttaa Bowlbyn esille tuoman teorian vuoksi. Bowlbyn teoria oli tuolloin se, että lapsen ei tulisi joutua eroon äidistään ensimmäisten kolmen ikävuoden aikana liian pitkäksi aikaa. Hän on tuonut esille, että ihmislapsella on leimautumisen kaltainen käyttäytymisjärjestelmä, jonka kehittyminen on enemmän ympäristöstä kuin psyykestä riippuvainen. John Bowlby onkin julkaissut kolmiosaisen teoksen *Attachment* (1969), *Separation* (1973) ja *Loss* (1890) ihmisen kiintymyksestä tärkeisiin ihmisiin sekä erokokemusten ja menetysten seurauksista mielenterveydelle. (Sinkkonen 2018, 13–16.)

Mary Ainsworth toimi Bowlbyn oppilaana ja kollegana. Hän kehitti kokeellisen asetelman, eli vierastilanteen Strange Situation Procedure (SSP), jonka avulla saatiin lisää tietoa pienten lasten kiintymyssuhteista sekä niiden eroista. Tutkimuksen avulla hän varmisti kiintymyssuhdeteorialle paikan modernissa kehityspsykologiassa. Ainsworthin oppilaat tutkivat muun muassa sitä, kuinka kiintymyssuhde vakiintuu, miten lapsen kehittämät hypoteesit vaikuttavat lapsen sosiaaliseen ja persoonallisuuden kehitykseen sekä miten erilaisiksi kiintymyssuhde sekä sitä koskevat kiintymyssuhdemallit voivat muotoutua. Muodostui neljä kiintymyssuhdemallia; turvallinen kiintymyssuhde, välttelevä kiintymyssuhde, ristiriitainen kiintymyssuhde sekä organisoitumaton kiintymyssuhde. (Sinkkonen & Kalland 2011, 34–37.)

Mary Main oli kolmannen kiintymyssuhdetutkimuksen aallon aloittaja. Hän tutki kokeellis-empiirisen tutkimusotteen myötä kiintymyssuhteen kehityopsykologiaa ja kehitti yhdessä Ruth Goldwynin kanssa aikuisten kiintymyshaastattelumenetelmän Adult Attachment Interview (AAI), jolla pystyttiin tutkimaan aikuisen kiintymyssuhdetta koskevia sisäisiä edustuksia. (Sinkkonen & Kalland 2011, 37–38.)

Viimeisessä aallossa toimi Patricia M. Crittenden. Hän sovelsi kiintymyssuhdeteoreettisia menetelmiä epätavallisissa oloissa eläviin lapsiin ja perheisiin, kuten lapsia laiminlyöviin ja kaltoin kohteleviin perheisiin. Crittendenin kiintymyssuhdetutkimukset perustuvat Bowlbyn tutkimuksiin vaaran ja turvattomuuden merkityksestä lapsen kehitykseen sekä kulttuuris-systeemiseen ja evoluutioteoreettiseen ajatteluun. Crittenden määrittelee, että kiintymyssuhde on strategia, jonka lapsi kehittää itsensä suojelemiseksi kasvuympäristönsä vaaroja vastaan. (Sinkkonen & Kalland 2011, 38–39.)

Kiintymyssuhdeteorialla kuvataan ihmisten välistä etäisyyttä ja siinä syntyviä muutoksia. Lapsella on tarve kiinnittyä häntä hoitavaan henkilöön. Kokeneempaan ja viisaampaan lapsesta huolehtivaan aikuiseen kiinnittymisen voidaan katsoa olevan suoranainen ehto selviytymiseen. Lapsi kiinnittyy siis aina henkilöön, joka on hänen lähellään, vaikka henkilö olisi etäinen, laiminlyövä tai suorastaan vihamielinen. Vauvan itku on yksi kiintymyskäyttäytymisen muoto ja sen tarkoitus on saada hoivaaja lähestymään lasta itkun poistamiseksi. Myöhemmin vauvan on mahdollista viestiä kontaktin kaipuusta joteltelemalla ja hymyilemällä. Motoriikan kehittyessä vauvalle syntyy mahdollisuus säädellä itsensä ja äidin etäisyyttä ryömimällä, konttaamalla, kävelemällä ja viimein karkuun juoksemalla. Kielenkäytön kehittyessä lapselle syntyy uudenlainen mahdollisuus suhteen säätelyyn hänen oppiessaan sanomaan ei. (Sinkkonen 2018, 38–39.)

3.1 Turvallinen kiintymyssuhde

Turvallinen kiintymyssuhde on seurausta lapsen eläessä ennakoitavassa maailmassa, jossa hän voi näyttää kaikenlaisia tunteita, myös negatiivisia, ilman pelkoa hylkäämiseksi tulemisesta. Turvallisesti kiintynyt lapsi viestii tunnetiloistaan avoimesti ja olettaa, että huoltaja reagoi asianmukaisesti hoivan tarpeeseen. Kun lapsen stressi lisääntyy, hän varmistaa kiintymyssuhteensa

ja hakee vanhempaansa katsekontaktia ja pyrkii läheisyyteen. Tällaisten lasten huoltajat ovat havaintojen mukaan reagoineet lapsensa viesteihin nopeasti, johdonmukaisesti ja asianmukaisesti. Turvallisesti kiintynyt lapsi kykenee tasapainoiseen emotionaaliseen ilmaisuun ja hänen tunneskaalansa on usein laaja. Lapsi omaa monipuoliset taidot ratkaista erilaisia konfliktitilanteita. Turvallinen kiintymys merkitsee myös usein vahvempaa itsetuntoa ja hyvää sosiaalista kehitystä. (Sinkkonen & Kalland 2011, 35; Rusanen 2011, 63–64.)

3.2 Turvaton – välttelevä kiintymyssuhde

Välttelevästi kiintynyt lapsi kokee, ettei hoivaaja oikeastaan siedä kielteisiä tunteita, kuten kiukkua tai pelkoa, vaan hänen on selvittävä niistä yksin. Lapsi oppii tukahduttamaan tunteitaan, etenkin kielteisiä. Välttelevän kiintymyssuhteen omaavalla lapsella ei ole taipumusta hakeutua äitinsä lähelle. Välttelevästi kiintyneiden lasten huoltajat ovat johdonmukaisesti epäsensitiivisiä lapsen viesteihin ensimmäisenä elinvuotena. Lapsi oppii säätelemään tunteiden ilmaisuaan kehitystasonsa mukaisilla tavoilla, kuten huoltajan välttämiskäyttäytymisellä. Lapsi pyrkii suojautumaan, jos näkee mahdollisuuden torjutuksi tulemisesta. Hän pyrkii ylläpitämään huoltajan kanssa sellaista läheisyyttä, jonka huoltaja sallii. Lapsi saattaa myös kiinnittää huomiotaan muualle ympäristöönsä päästäkseen pois kiellettyjä ja kipeitä tunteita herättävästä suhteesta. (Sinkkonen & Kalland 2011, 35.)

3.3 Turvaton – ristiriitainen kiintymyssuhde

Ristiriitaisesti kiinnittynyt lapsi on kasvanut ailahtelevan ja epäjohdonmukaisen hoivaajan kanssa. Lapsi on silloin ajoittain saanut toivomaansa vastetta, mutta ei ole voinut olla varma, milloin niin tapahtuu ja milloin vaste jää saamatta. Lapsi hakee ja vastustaa samanaikaisesti kontaktiaan huoltajaan. Lapsi saattaa haluta läheisyyttä, mutta ei tyynty siitä, sillä lapsi ei kykene luomaan strategiaa, jolla hallita huoltajan monimutkaisia ja vaikeasti ennakoitavia vuorovaiikutustapoja. Lapsi saattaa liioitella erityisesti negatiivisia tunteitaan saadakseen huoltajaltaan reaktion. Ristiriitaisesti kiintyneiden lasten huoltajat ovat voineet reagoida lapsen kielteisiin tunteisiin ristiriitaisesti; jos lapsi on kiukutelut, huoltaja on välillä nauranut, välillä suuttunut ja välillä jättänyt lapsen huomiotta. (Sinkkonen & Kalland 2011, 36; Rusanen 2011, 67–68.)

3.4 Organisoitumaton kiintymyssuhde

Organisoitumaton kiintymyssuhde syntyy, kun lapsi on yrittänyt soveltaa välttelevää tai ristiriitaista strategiaa ja lopulta alkaa käyttäytyä järjestymättömällä tai jopa kaoottisella tavalla. Hoivaaja on voinut olla lapsen käytöksestä riippumatta pelottava tai pelokas, eikä lapsi ole kyennyt hahmottamaan hoivaajan tunnetilaa sen vaihtelevuuden vuoksi. Lisäksi lapsi on todennäköisesti kokenut lapsuudessaan toistuvia traumoja, kuten kaltoinkohtelua, perheväkivaltaa, seksuaalista hyväksikäyttöä ja hoidon vakavia puutoksia. Hoivaajan ahdistuksella sekä tunnetilojen tiedostamattomuudella voi olla myös yhteys organisoitumattomaan kiintymyssuhteeseen. Toisaalta se on ongelmallinen ja epäspesifinen tapa luokitella ilmiöitä, joiden syyt ja ilmenemismuodot poikkeavat monin tavoin toisistaan. Organisoitumattomasti kiintyneet lapset voivat olla esimerkiksi liian valppaita, jähmettyä paikoilleen ahdistavissa tilanteissa tai ilmaista ahdistustaan ja neuvottomuuttaan jopa satuttamalla itseään. Puhutaan, että lapset yrittävät todennäköisesti ilmaista useita, keskenään erilaisia tunteita samanaikaisesti. Organisoitumattomasti kiintyneellä ihmisellä voidaan aikuisuudessa todeta muun muassa dissosiativisuutta sekä traumaperäistä stressihäiriötä. (Sinkkonen & Tervonen-Arnkil 2015, 34–35.)

3.5 Reaktiivinen kiintymyssuhdehäiriö

Joillakin lapsilla on ollut varhaislapsuudessaan paljon kiintymyssuhteiden katkoksia, eivätkä he ole voineet kiintyä spesifisti keneenkään. Tällöin lapsi on altis reaktiivisen kiintymyssuhdehäiriön synnylle. (Sinkkonen & Tervonen-Arnkil 2015, 35–36.) Reaktiivinen kiintymyssuhdehäiriö on englanniksi Reactive Attachment Disorder (RAD). Se jaotellaan DSM IV-tautiluokituksessa sekä ICD-10R-luokituksessa estyneeseen ja estottomaan alatyyppiin. Estyneessä alatyypissä lapsi vetäytyy kontaktista eikä kykene vastavuoroiseen kontaktiin. Estynyt lapsi ei hae lohdutusta eikä pysty säätelemään tunteitaan. Estottomasti käyttäytyvä lapsi taas lähestyy ventovieraita ilman normaalia varautuneisuutta eikä hae tuttua ihmistä lähelleen vieraassakaan ympäristössä. Lapsi voi olla myös samanaikaisesti estynyt ja estoton. Tällaisen lapsen tunteiden säätely on kaikista heikointa. Usein reaktiivisen kiintymyssuhdehäiriön yhteydessä esiintyy aggressiivisuutta ja levottomuutta, jotka näyttävät samalta kuin

ADHD-diagnosoiduilla lapsilla. RAD:n yhteydessä nämä piirteet eivät kuitenkaan ole useinkaan hoidettavissa lääkkeellisesti, sillä RAD:n ja ADHD:n syntymekanismi on erilainen. (Sinkkonen & Kalland 2011, 260–264.) René Spitz on kirjoittanut vuonna 1945 artikkelin laitostumiseksi kutsutusta ilmiöstä ja Barbara Tizard on tutkinut 1960-luvulla vauvaikäisinä laitokseen joutuneita lapsia. Näistä lähtökohdista on saatu paljon uutta tietoa laitoshoidon riskeistä lapsen kehitykselle erilaisilla seurantatutkimuksilla. Lapset, jotka ovat viettäneet varhaislapsuutensa suurissa laitoksissa, on sellaisia käyttäytymispiirteitä ja vuorovaikutusongelmia, joita nähdään vain harvoin muualla. Ne ovat yhteydessä spesifisen kiintymyssuhteen puuttumiseen. (Sinkkonen & Tervonen-Arnkil 2015, 35–36.)

3.6 Korjaavat kiintymyssuhteet

Sijoitetusta lapsesta huolehtivat aikuiset hyötyvät suuresti kiintymyssuhdeteorian ymmärryksestä, koska huostaanotettu lapsi kantaa yleensä mukana eriasteista turvattomuutta ja kokemuksia, jotka haittaavat lapsen kehitystä. Kiintymyssuhdeteorian tietämys on aikuisille avuksi lapsen oireiden ymmärtämisessä siten, että kaikki lapsen oireilu ei johdu lapsesta huolehtivista uusista turvallisista aikuisista vaan lapsi on omaksunut aiemmassa toimintahäiriöisessä perheessä kiintymyssuhdemallin, joka ei enää toimi uudessa ympäristössä. Lapsi tarvitsee aikaa luottamisen kehittymiseen ja irti päästämiseen vanhoista toimintamalleista voidakseen ymmärtää, että hän saa tilalle jotain parempaa. Lapsen haastava käytös voi viedä sijaisvanhempien voimavarat niin äärimmilleen, että lopulta sijaishoitopaikka on vaihdettava, joka aiheuttaa lapselle uuden kokemuksen hylkäämisestä ja vahvistaa lapsen kokemusta itsestään mitättömänä ja merkityksettömänä ihmisenä. (Sinkkonen 2018, 175.)

Lapsi on voinut tulla kaltoinkohdelluksi ja kokea fyysistä väkivaltaa, joka on voinut vahingoittaa hänen keskushermostoansa ja stressijärjestelmäänsä siten että hyvin onnistuneessa sijoituksessakin päästään vain hieman eteenpäin uusien turvallisten kiintymyssuhteiden syntymisessä. (Sinkkonen 2018, 164.) Joensuu ja Sutinen huomauttavat, että heidän kokemuksensa mukaan sijoitettavalla lapsella on harvoin turvallinen kiintymyssuhdemalli. Tämän vuoksi si-

jaisvanhempien on hyvä hankkia ymmärrystä kiintymyssuhdemalleista. Kiintymyssuhteen hoito on yleensä moniammatillista ja moninaista yhteistyötä esimerkiksi psykoterapiaa käyttäen, kun lapsi on asettunut uuteen perheeseensä riittävästi. (Joensuu & Sutinen 2016, 49–50.)

4 KIINTYMYSSUHTEET LASTENSUOJELUSSA

Usein lapsi oireilee adoption tai sijoituksen aikana varsinkin aluksi. Pienen lapsen oireilua voi olla se, ettei lapsi vierasta normaalilla tavalla ihmisiä. Hän saattaa tarrautua tuntemattomaan aikuiseen. Usein tällainen käytös on kuitenkin varhaisen kiintymyssuhdehäiriön merkki. Toisaalta adoptoitu tai sijoitettu lapsi saattaa välttää katsekontaktia. Lapsella saattaa olla haasteita sietää aikuisen läheisyyttä eikä hän osaa hakea sitä itse. Kiintymyssuhteissaan vaurioituneilla lapsilla on nähty esiintyvän aiemmin mainittujen piirteiden lisäksi muun muassa rankaisevaa ja kontrolloivaa käytöstä aikuista kohtaan, itsetuhoisuutta, tottelemattomuutta, ylivalppautta, aggressiivisuutta, ahmimista tai syömisestä kieltäytymistä sekä dissosiaatiota. (Sinkkonen & Kalland 2001, 204–207.)

Pelastakaa Lapset ry:n, Sinkkoson ja Kallandin vuosina 1999–2002 toteutettu projekti ”Sopiva sijaiskoti lapselle” tutki sijoitettujen lasten biologisten vanhempien ja sijaisvanhempien lapsuuden hoivakokemuksia sekä lapsen kiintymistä sijaisperheeseen. Tutkimuksen tulokset osoittivat, että sijaisvanhempien vuorovaikutus oli riittävän sensitiivistä mutta lapset olivat kiintyneet sijaisvanhempiinsa pääosin välttelevästi. Kolme kaikista tutkimuksessa mukana olleista 21 lapsesta oli arvioitu turvallisesti kiintyneiksi, neljä ristiriitaisesti kiintyneiksi ja loput 14 välttelevästi kiintyneiksi. Tutkimuksessa mukana olevien lasten sijaisvanhemmat olivat käyneet Pelastakaa Lapset ry:n valmennuksen ja hankkeen aikana käynnistettiin myös uusi vuoden mittainen koulutus sosiaalityöntekijöille, jonka tavoitteena oli antaa valmiuksia tunnistaa erilaisia vuorovaikutuksen piirteitä sekä tuottaa tietoa kiintymyssuhdeteoriasta ja sen soveltuvuudesta lastensuojelun huostaanotoissa sekä sijoituksissa. Tutkimus osoitti myös, että sijaisvanhempien oma kiintymyssuhde ja traumatausta vaikutti merkittävästi lasten kokemaan kiintymyssuhteeseen. (Sinkkonen & Tervonen-Arnkil 2015, 175–177.)

5 SUHDEPERUSTAINEN LASTENSUOJELU

1990-luvulla lastensuojeluun tuli iso muutos, kun lapsen etu korostui. Samaan aikaan mielenterveys- ja päihdeongelmat lisääntyivät, samoin kuin lastensuojelun asiakasmäärät. Myös avioerot ja yksinhuoltajuus lisääntyivät. Vuonna 1995 otettiin käyttöön Pride-valmennus, jota käytetään edelleen lastensuojelun perhehoitajien valmennuksessa. Vuonna 2007 otettiin käyttöön uusi lastensuojelulaki sekä lastensuojelutarpeen selvitys. Vuonna 2010 lapsen osallisuutta alettiin tutkia ja lapsi alettiin nähdä subjektina. Toisaalta työvoimapula alkoi näkyä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Vuonna 2015 sijaishuollon toimintatapoja alettiin tutkia tarkemmin ja niistä puhuttiin enemmän. Myös sosiaalihoitolaki uudistui. Eniten tapahtumia on kuitenkin esiintynyt 2020-luvulla. Traumatietoisuus tuli näkyväksi, hyvinvointialueet otettiin käyttöön ja lastensuojelun asiakasvanhempien kokemusääntä kuultiin. Lapsen osallisuus vahvistui, sosiaalityöntekijät alkoivat ajamaan muutosta asiakasmäärän rajauksesta ja jälkihuollon ikärajan nostosta ja lapsen oikeuksien toteutumisen seuranta otettiin käyttöön. Näiden muutosten lisäksi systeeminen työote otettiin käyttöön lastensuojelussa. (Kaijanen ym. 2022, 20–23.)

Systeemisessä työotteessa lapsi ja perhe nähdään yhtenä laajana kokonaisuutena, jossa kaikki osat vaikuttavat toisiinsa. Systeemisellä toimintamallilla varmistetaan, että asiakkaana olevien lasten oikeudet toteutuvat. Oikeuksien toteutumista varmistetaan ihmissuhdeperustaisen ja kohtaavan työskentelyn tukemisella, lasten ja heidän läheistensä kuulemisella, yhteistyön vahvistamisella eri toimijoiden kanssa, syvemmän ymmärryksen rakentamisella lapsen ja perheen tilanteesta sekä tukea antavien rakenteiden luomisella. Systeemisessä työotteessa kiinnitetään huomiota asiakassuhteen ja luottamussuhteen rakentamiseen. Ratkaisuja perheen tilanteeseen etsitään moniammatillisessa tiimissä, jotta saadaan aikaan pysyviä ja positiivisia muutoksia. Systeemisessä tiimissä työskentelee aina konsultoiva sosiaalityöntekijä, perheterapeutti, koordinaattori sekä useampi sosiaalityöntekijä. Mahdollisuuksien mukaan tiimissä työskentelee myös perhetyöntekijöitä tai sosiaaliohjaajia. Systeeminen työote perustuu kohtaamiseen ja luottamuksen rakentamiseen. (THL 2024.)

6 TRAUMA KIINTYMYSSUHTEEN KEHITYKSEN OSANA

Traumatisoituneella lapsella on lähes aina turvaton kiintymyssuhde. Turvattoman kiintymyssuhteen seuraukset ilmenevät monin eri tavoin, sisältäen lapsen fyysisen terveyden ja kasvun (kuten kehon toiminnot ja kehittyminen), sosiaaliset suhteet (vuorovaikutus muiden kanssa), tunteiden hallinnan (tunteiden ymmärtäminen ja käsittely) sekä oppimiskyvyn. Lapset, jotka ovat kasvaneet ilman turvallista kiintymyssuhdetta, voivat kokea ongelmia käsitellessään sekä positiivisia että negatiivisia tunteita. Lapsi voi olla hämmentynyt siitä, mitä tunteet merkitsevät ja kuinka niiden kanssa voi toimia. Kun itsesäätelyn kehittämisessä on ongelmia, pienetkin tunnetilat saattavat johtaa ylimitoitettuihin reaktioihin, joita lapsen hoidosta vastaavien aikuisten voi olla vaikea tulkita. Turvattomasti kiintyneiden lasten emotionaalinen käytösmalli voi osoittautua heidän ikäänsä nähden merkittävästi kypsymättömämmäksi. (Välivaara 2010, 4.)

Traumat ja organisoitumaton kiintymyssuhde ovat vahvasti yhteydessä toisiinsa. Lapsuudessa koettu kaltoinkohtelu sekä hylkäämisen kokemukset haittaavat keskushermoston kehitystä, mikä voi näkyä myöhemmin esimerkiksi muistitoimintojen ongelmina ja informaation käsittelyn vaikeuksina. Vaikeasti traumatisoituneet lapset voivat olla psyykkisesti hyvin hauraita. (Sinkkonen & Tervonen-Arnkil 2015, 162.)

Pelastakaa Lapset ry:n julkaisussa "Lastensuojelun lyhytaikainen perhehoito - Pride-valmennuksen lisämateriaali" traumaa on käsitelty aihealueessa "Korjaava vuorovaikutus lapsen kehityksen turvaajana". Traumat jaetaan karkeasti I- ja II-tyyppin traumoihin sen mukaan, kuinka ennalta arvaamattomia ja toistuvia traumat ovat. I-tyyppin traumasta puhutaan, kun on kyse yksittäisestä traumatisoivasta kokemuksesta, kuten onnettomuus, josta seuraa tapahtumaan liittyvä trauma. II-tyyppin traumasta puhutaan, kun traumatisoiva tilanne on toistuvaa, esimerkiksi toistuva perheväkivalta. Puhuttaessa komplisoituneesta traumasta tarkoitetaan traumaa, joka on syntynyt lapsen ja hänen hoivaajansa välisessä vuorovaikutuksessa ja se on lapsen ja hoivaajan kiintymyssuhteen osana. Kiintymyssuhteen merkitys lapselle turvaa tuottavana ja hänen tarpeisiinsa vastaavana muuttuu ristiriitaiseksi tilanteeksi, kun hoivaaja kaltoinkohtelee tai laiminlyö lasta, joka tarvitsee hoivaajaansa, vaikka tämä aiheuttaa lap-

selle psyykkistä ja/tai fyysistä kipua. Lapsen kaltoinkohtelu, heitteillejättö ja in-
sesti ovat pitkävaikutteisia vuorovaikutussuhteessa näkyviä traumatisoivia ko-
kemuksia ja haittaavat lapsen normaalia kehitystä. (Kettukuja ym. 2018, 21.)

Trauma aiheutuu, kun selviämiseen tilanteesta ei ole ollut traumaattisen ta-
pahtuman aikana sopivia selviytymiskeinoja eikä lapsi ole saanut tarvittavaa
apua ja tukea. Trauma voi oireilla monin tavoin elämässä. Yksittäisen trauman
oireita ovat muun muassa erilaiset vaikutukset vireystilaan, uudelleenkokemi-
nen ja välttely. (STM 2023.) Sudenlehti (2018) toteaa kirjassa ”Tulevaisuuden
lastensuojelu”, kuinka kenttätyöskentelijöille on selvää, että yksi ja suurin syy
lasten ja nuorten oireita selittävä tekijä on heidän traumahistoriansa. Lapsen
yrittäessä pitää poissa mielestään traumaattista kokemusta ja takaumaa hä-
nen tarvitsee käyttää korvaavia keinoja, joita voivat olla käytösongelmat, ag-
gressiivisuus ja kontaktin välttely. (Sudenlehti & Uusitalo 2018, 136.) Opitut
kiintymystavat ohjaavat tapaa, jolla yksilö ymmärtää ja prosessoi tunnetta si-
sältäviä viestejä, sekä vaikuttavat hänen minäkuvaansa ja tapaansa nähdä
vuorovaikutuksensa muiden kanssa (Välivaara 2010, 3).

7 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, mitä tiedetään sijoitettujen lasten kiin-
tymyssuhteista sekä lyhytaikaisesta sijoituksesta ja kiintymyssuhteen muodos-
tumisesta. Tavoitteena on tuoda esille se, kuinka suuri merkitys lapsen ja ai-
kuisen välisellä kiintymyssuhteella on lapsen kasvun ja kehityksen kannalta,
kun lapsi sijoitetaan kodin ulkopuolelle lyhytaikaisesti. Lisäksi tavoitteena on
selvittää, kuinka lapsen kiintymyssuhteita voidaan tukea lastensuojelussa.
Tarkoituksenamme on tuottaa uutta hyödynnettävää tietoa Etelä-Savon sijais-
ja jälkihuoltoyksikölle.

Tutkimuskysymyksemme on

1. Mitä tiedetään lyhytaikaisen sijoituksen vaikutuksista lapsen kiintymys-
suhteelle ja sen kehittymiselle?
2. Kuinka kiintymyssuhdetta voidaan vahvistaa sijaishuollossa?

8 KUVAILEVA KIRJALLISUUSKATSAUS

Kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan tutkia aiemmin tehtyjä tutkimuksia sen pohjalta, mihin tutkimuskysymykseen vastaus halutaan. Kirjallisuuskatsaukset jaetaan eri tyyppeihin neljään eri tyyppiin; kuvaileva kirjallisuuskatsaus, systemaattinen kirjallisuuskatsaus sekä kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen meta-analyysi. Opinnäytetyömme on kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Kuvailevaa kirjallisuuskatsausta kuvataan yleiskatsauksena, joka ei sisällä tiukkoja kriteerejä. Lisäksi tutkimuskysymykset voidaan muotoilla väljemmin, kuin esimerkiksi systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa tai meta-analyysissä. (Salminen 2011, 3–6.) Kuvaileva kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa narratiiviseen ja integroivaan katsaukseen. Narratiivisella kirjallisuuskatsauksella voidaan antaa laaja kuva käsiteltävästä aiheesta, kun taas integroivaa kirjallisuuskatsausta käytetään kuvatessa tutkittavaa ilmiötä mahdollisimman monipuolisesti. Integroivan kirjallisuuskatsauksen avulla saadaan mahdollisuus tuottaa uutta tietoa sellaisesta aiheesta, jota on jo aiemmin tutkittu. Narratiivinen kirjallisuuskatsaus auttaa ajantasaistamaan jo tutkittua tietoa. (Salminen 2011, 6–8.)

Kirjallisuuskatsauksessa tieto pyritään hakemaan jäsennellysti ja tarkasti sekä tutkimuskysymykseen suhteutettuna kattavasti. Tarkoituksena tiedonhaussa on, että hakuprosessissa käytetään ennalta suunniteltua menetelmää. Hakuprosessia aloittaessa on tärkeää tiedostaa tutkimuskysymys ja määritellä se, tunnistaa avainsanat sekä osata käyttää sisällyttämisen ja poissulkemisen kriteerein hakujen rajaamista. (Vilka 2023, luku 2.1.2.) Tietoa kirjallisuuskatsaukseen voi hakea tietokannoista eri asia- ja avainsanoilla tai manuaalisella haulla. Manuaalinen haku kattaa esimerkiksi kirjastosta löytyneet konkreettiset aineistot. Opinnäytetyömme sisältää laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Laadullinen tutkimus lähtee aina liikkeelle aiheenvalinnasta. Aiheen löydyttyä edetään kirjallisuuden lukemiseen, jonka jälkeen selvitetään tutkimusongelmaa. Tutkimusongelman hahmotuttua kerätään ja analysoidaan aineisto ja kirjoitetaan raportti tutkimuksesta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 174.) Laadullisella tutkimuksella on aina johtoajatus. Sen tehtävänä on lisätä ymmärrystä, mahdollistaa erilaisia tulkintoja ja antaa asioille merkityksiä. Laadullisella analyysillä on erilaisia menetelmiä ja lähestymistapoja. Pitkärannan (2014) mukaan mahdollisia lähestymistapoja laadulliselle tutkimukselle ovat kuvaileva tutkimusmene-

telmä, tapaustutkimus sekä tulkinnallinen lähestymistapa. Lähestymistapamme opinnäytetyöhön on kuvaileva tutkimusmenetelmä, joka kuvaa tutkittavaan kohteeseen liittyviä tosiasioita ja tunnuspiirteitä todellisuuden mukaisesti. Tavoite laadullisessa tutkimuksessa on tutkittavan ilmiön ymmärtäminen, selittäminen ja tulkinta. Sen lisäksi tavoitteeseen voi kuulua ilmiön mallintamista ja soveltamista. (Pitkäranta 2014, 13–34.)

Valitsimme tutkimusmenetelmäksi kuvailevan kirjallisuuskatsauksen, sillä koimme saavamme sen avulla laajasti tietoa tutkimastamme aiheesta. Aihe on laaja, joten aiemmin tehdyt tutkimukset antavat mahdollisuuden tarkastella aihetta monipuolisesti. Kirjallisuuskatsauksella voidaan kartoittaa se, mitä aiheesta tiedetään jo ennalta ja sen pohjalta voidaan luoda jatkotutkimusehdotuksia. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa on mahdollisuus yhdistää ja analysoida erilaisia näkökulmia ja teorioita.

9 TIEDONHAKU

Aineiston haku toteutettiin tietokannoista käyttäen hakusanoja -ja lausekkeita, jotka koottiin asiasanojen perusteella. Kirjallisuuskatsauksena toteutetun opinnäytetyön tiedonhaku on monipuolista, mutta sen tulee olla rajattuna opinnäytetyön aiheeseen. Kirjallisuuskatsauksessa käytetään tutkimuksia ja artikkeleita, jotka ovat ajankohtaisia ja jotka tutkivat aihetta opinnäytetyön tutkimuskysymysten pohjalta. Tietokantoina aineiston haussa oli käytössä EBSCO, Julkari, Pubmed sekä manuaalinen haku.

Julkaisu valittiin opinnäytetyöhön, jos se täytti seuraavat sisäänottokriteerit:

- vastaa tutkimuskysymykseen
- vertaisarvioitu
- kielenä suomi tai englanti
- vuosilta 2014–2024
- julkaisutyypinä alkuperäistutkimus, katsausartikkeli tai väitöskirja.

Sisäänottokriteereitä on käytetty myös rajauksissa tiedonhakua tehdessä, jos rajauksia oli mahdollista tehdä tietokannassa. Jos kaikkia rajauksia ei pystytty toteuttamaan, tarkistettiin artikkelin sopivuus sisäänottokriteerien kannalta ennen syvempää perehtymistä artikkeliin.

Taulukko 1. Tiedonhaku

Tietokanta	Hakusanat	Osumia	Hyväksytyt otsikon perusteella	Hyväksytyt tiivistelmän perusteella	Lopulliseen analyysiin
Julkari.fi	kiintymyss* AND lastensuoj* AND sijoit*	17	2	2	1
EBSCO	("foster care" OR "child care") AND (affection)	249	4	1	0
EBSCO	(placement) AND (affection OR attachment)	23	3	2	2
EBSCO	"short-term placement"	16	2	2	1
PubMed	("foster care" OR "child protection") AND (attachment OR affection)	85	4	4	3
PubMed	(short-term placement) AND child*	61	2	2	2
Manuaalinen haku			1	1	1

Taulukko 1 kuvaa tiedonhakuja. Hakusanoina käytössä oli avainsanat kiintymyssuhde, lastensuojelu, lyhytaikainen sijoitus, perhehoito, sijaishuolto ja trauma sekä suomeksi että englanniksi.

10 AINEISTON ANALYYSI JA MENETELMÄN KUVAUS

Aineiston analyysi toteutettiin laadullisena sisällönanalyysinä, sillä halusimme kuvata tutkittavaa aineistoa mahdollisimman laajasti ja kattavasti. Aineiston analyysi eli sisällönanalyysi tarkoittaa analyysimuotoa, johon voidaan soveltaa monenlaisia teoreettisia ja tietoteoreettisia lähtökohtia. Laadullinen sisällönanalyysi jaetaan tyypillisesti aineistolähtöiseen, teorialähtöiseen ja teoria-ohjaavaan analyysiin. Käytimme analyysissämme aineistolähtöistä menetelmää. Aineistolähtöisessä analyysissä halutaan luoda teoreettinen kokonaisuus tutkittavasta aineistosta. Aineistolähtöistä analyysia voidaan kuvata sellaiseksi prosessiksi, joka sisältää kolme vaihetta: redusointi eli pelkistäminen, klusterointi eli ryhmittely ja abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103–127.) Aineiston analyysin tavoitteena on, että katsauksen aineisto järjestetään ja yhdistetään niin, että tulokseksi saadaan uutta tietoa tutkittavasta aiheesta (Vilkkä 2023, luku 1.5). Analyysin tarkoituksena on selvittää, mitkä löydetyistä aineistoista vastaavat tutkimuskysymykseen ja ovat siten käytettävissä kirjallisuuskatsauksessa (Vilkkä 2023, luku 3.1).

Taulukko 2. Aineiston redusointi ja klusterointi

Alkuperäinen tutkimustulos	Pelkistetty kuvaus	Alakategoria
Sijoitus näkyy aina suurena tapahtumana lapsen elämässä	Sijoitus on suuri tapahtuma lapsen elämässä.	Lapsuuden sijoituskokemukset
Turvallinen kiintymys syntyy turvallisuudesta suhteesta aikuiseen.	Turvallinen kiintymys syntyy turvallisuudesta suhteesta.	Turvallinen kiintymyssuhde
Vanhempien merkityksellisyyden vaikuttaa paljon lapsuudessa koetut asiat.	Lapsuuden kokemukset vaikuttavat vanhempien merkityksellisyyteen.	Vanhempien merkityksellisyys
Sijaishuoltajan osaamisella voidaan vaikuttaa kiintymyssuhteiden kehittymiseen.	Sijaishuoltajan osaamisella on vaikutuksia kiintymyssuhteiden kehittymiseen.	Sijaishuollon osaaminen

Vaikka lapsi olisi traumatisoitu- nut, voi varhainen kiintymys auttaa häntä paranemaan, vaikka se ei poistakaan trau- maa kokonaan.	Varhainen kiintymys voi auttaa lasta paranemaan.	Varhaislapsuuden kiintymys
Sijaisvanhemmat tarvitsevat koulutusta erityisesti aggressii- visen ja väkivaltaisen käytöksen käsittelyyn.	Sijaisvanhemmat tarvitsevat koulutusta.	Sijaisvanhempien koulutus
Korjaavat kiintymyssuhteet voi- vat olla merkittävä tekijä lapsen tulevaisuuden kannalta.	Korjaavat kiintymyssuhteet voi- vat vaikuttaa lapsen tulevaisuu- teen.	Korjaavat kiintymyssuhteet
Sijaisperheiden tarjoama tuki ja yhteys sijoituksen jälkeen on merkittävä tekijä nuorten selviy- tymisessä ja kiintymyssuhtei- den ylläpitämisessä.	Sijaisperheiden tuki vaikuttaa merkittävästi nuorten selviyty- miseen ja kiintymyssuhteiden ylläpitämiseen	Sijaisperheen tarjoama tuki
Kiintymysperustainen vanhem- muuden interventio voi paran- taa pienten lasten itsehallintaa vielä pitkään intervention jo päätyttyä.	Kiintymysperusteinen vanhem- muus voi parantaa lapsen itse- hallintaa.	Kiintymysperusteinen vanhem- muus
Useat tekijät voivat vaikuttaa kiintymyssuhteen laatuun, ja lopputulokset eivät aina ole sa- manlaisia.	Kiintymyssuhteen laatuun on useita tekijöitä.	Kiintymyssuhteen laatu

Taulukko 3. Aineiston abstrahointi

Alakategoria	Pääkategoria	Yhdistävä kategoria
Lapsuuden sijoituskokemukset Varhaislapsuuden kiintymys	Lapsuuden kokemukset	Sijoituksen vaikutus lapsen kiintymyssuhteisiin ja niiden kehittämiseen
Vanhempien merkityksellisyys Kiintymysperusteinen vanhemmuus	Vanhemmat	
Sijaisperheen tarjoama tuki Sijaisvanhempien koulutus Sijaishuollon osaaminen	Sijaishuollon laatu	

Kiintymyssuhteen laatu Turvallinen kiintymyssuhde Korjaavat kiintymyssuhteet	Kiintymyssuhde	
--	----------------	--

Löysimme aineiston erilaisia hakusanoja käyttäen. Aineistosta on tehty ko-koava kuvaus sekä taulukko, jotka löytyvät opinnäytetyön liitteistä (liite 4 ja liite 5). Aineiston analysoimiseksi redusoimme, klusteroimme ja abstrahoiimme aineiston, jolloin saimme kokonaiskuvan tutkittavasta aineistosta. Taulukossa 3 esiintyvä yhdistävä kategoria on pääasiallinen tutkimuskysymyksemme. Opinnäytetyöhömmme jäi sisällönanalyysin jälkeen sellaisia tutkimuksia, jotka kuvaavat lasten kiintymyssuhteita sijaishuollossa sekä sitä, millaisia vaikutuksia sijaishuollolla oli lapsiin. Lisäksi hyväksyimme työhön sellaiset tutkimukset, jotka kuvasivat trauman vaikutuksia sijaishuollon pysyvyyteen. Alla oleva taulukko kuvastaa tekemäämme analyysia aineistosta. Taulukossa 2 kuvataan aineiston redusointi ja klusterointi. Taulukko 3 kuvaa aineiston abstrahointia.

11 TULOKSET

Tulokset on analysoitu tutkimuskysymysten pohjalta niin, että tuloksista on saatu tiivis mutta kattava kokonaiskuva. Väliotsikot helpottavat tulosten ymmärtämistä ja jakavat tutkimusaineiston tutkimuskysymysten kannalta selkeäksi.

11.1 Sijoitetun lapsen kiintymyssuhteet

Adoption tai sijoituksen aikana monet lapset oireilevat eri tavoin, erityisesti alkuvaiheessa. Pienellä lapsella nämä oireet voivat ilmetä esimerkiksi siten, että lapsi ei osoita normaalia vierastamista uusia ihmisiä kohtaan, vaan päinvastoin saattaa kiintyä voimakkaasti tuntemattomaan aikuiseen. Vaikka tämä käytös saattaa aluksi vaikuttaa tavalliselta sopeutumisreaktiolta uuteen ympäristöön, se voi myös olla merkki varhaisesta kiintymyssuhdehäiriöstä. Varhaisen kiintymyssuhdehäiriön tunnistaminen ja ymmärtäminen on tärkeää, sillä se voi vaikuttaa lapsen myöhempään kehitykseen ja hyvinvointiin merkittävästi. Tällaiset oireet saattavat heijastella lapsen kokemia menetyksiä ja turvattomuutta sekä vaikeuksia luoda terveitä ja turvallisia kiintymyssuhteita uusien hoivaa-

jien kanssa. On olennaisen tärkeää tarjota näille lapsille erityistä tukea, ymmärrystä ja mahdollisuuksia rakentaa vahvoja ja turvallisia kiintymyssuhteita uuden perheen tai hoitohenkilökunnan kanssa. Ammatillisella tuella ja kuntoutuksella voidaan tukea lapsen kiintymyssuhdetaitoja ja auttaa häntä kokemaan turvallisuutta ja luottamusta uusissa ihmissuhteissaan. Tämä työ on merkityksellistä lapsen hyvinvoinnin ja tulevaisuuden kannalta ja sen lisäksi se edistää hänen sopeutumistaan ja kehitystään uudessa perhetilanteessaan. Vanhemmuutta voidaan tarkastella neljän eri ulottuvuuden näkökulmasta: biologinen ulottuvuus, juridinen ulottuvuus, sosiaalinen ulottuvuus sekä psykologinen ulottuvuus. Psykologinen vanhemmuus on todennäköisesti isoin tekijä kiintymyssuhteita tarkkaillen, sillä se tarkoittaa vanhemmuutta, kenet lapsi kokee tunnetasolla vanhemmakseen. Huostaanoton aikana lapsen ja hänen vanhempansa yhteydenpito kuitenkin muuttuu ja suhteesta tulee usein aikuisen säätelämä, valvoma ja rajaama. Tässä nähdään myös lapsikohtaisia eroja, sillä osa sijoitetuista lapsista tapaa biologisia vanhempiaan noin kerran kuukaudessa, osa taas soittaa vanhemmilleen kerran viikossa tai jopa päivittäin. Labella ym. toteavat tutkimuksessaan (2020) että kiintymysperustaiset vanhemmuusinterventiot voivat merkittävästi edistää lasten itsehallinnan kehittymistä pitkäaikaisesti, jopa interventioiden päättymisen jälkeen. Sinkkonenkin korostaa kiintymyssuhteiden elintärkeää roolia lapsen hyvinvoinnissa ja kehityksessä useissa julkaisuissaan. Turvalliset ja vahvat kiintymyssuhteet ovat perusta lapsen itsekontrollille sekä emotionaaliselle säätelykyvyille, tarjoten lapselle perustunteen turvallisuudesta, luottamuksesta ja valmiuksista selvitä haastavista tunteista. Laadukas varhainen vuorovaikutus tukee lasten myönteistä kehitystä merkittäväällä tavalla, vaikuttaen heidän kasvuunsa ja kehitykseensä pitkällä aikavälillä. Kiintymyssuhteiden kokemukset ohjaavat lapsen psyykkistä kehitystä myös varhaislapsuuden jälkeen. Jopa traumaattiset kokemukset voivat saada lievitystä vahvojen kiintymyssuhteiden kautta, joskin ne eivät täysin poista trauman vaikutusta. Kiintymys ja hoiva-aktiivisuudet luovat lapselle perustan turvallisuuden ja yhteyden tunteiden ylläpitämiselle ja kehittämiselle. Tästä syystä on tärkeää keskittyä seuraaviin avainkohtiin: varhaisen tuen tarjoaminen haasteissa, vanhempien rohkaiseminen ja tukeminen kiintymyssuhteiden kehittämisessä, sekä pitkäjänteisen intervention merkitys lapsen kehitykselle. Kiintymysperustaisilla interventioilla voidaan tuottaa myönteisiä

siä tuloksia lapsen kehityksessä pitkässä juoksussa, korostaen näin vanhemman roolia ja interventoiden jatkuvuuden tärkeyttä kehityksen tukemisessa. (Labella ym. 2020; Kallinen 2019, 43–46; Tummala-Narra 2022, 154–157.)

11.2 Sijoitetun lapsen korjaavat kiintymyssuhteet

Jo ensimmäinen kuukausi sijaishoitoon sijoitetun lapsen kohdalla voi olla todella merkityksellinen. Tämä korostaa tarvetta tuleville tutkimuksille, jotka tarkastelevat tarkemmin varhaisia vaikutuksia kiintymyssuhteeseen välittömästi sijoituksen jälkeen ja huomioivat mahdolliset sukupuolierot kehityksessä. Keskilän (2016) tekemän tutkimuksen tulokset viittaavat myös siihen, että korjaavat kiintymyssuhteet voivat olla merkittävä tekijä lapsen tulevaisuuden kannalta. Perhesijoitus tarjoaa erilaisia terveyshyötyjä, mikä viittaa siihen, että tämä hoitomuoto voi olla hyödyllinen lapsen kehityksen kannalta. Sukulaissijoituksella voi olla positiivinen vaikutus nuoren selviytymiseen, tarjoten jatkuvuuden tunteen ja turvallisuuden sijoituksen päätyttyä. Hytönen ym. (2016) toteavatkin teoksessaan, että sijaishuollossa kasvavien lasten elämässä vallitsevien vakaumusten ja rakenteiden merkitys on korvaamaton. On ymmärrettävää, että nämä lapset tarvitsevat pysyviä ja turvallisia ihmissuhteita tuekseen. Siksi on ensiarvoisen tärkeää kunnioittaa näitä lasten perhesuhteita sijaishuollossa ja varmistaa, että näiden lasten sisarusuhteet säilyvät ja vahvistuvat vanhempien suhteiden ohella. Parhaimmillaan perhesuhteiden jatkuvuus ja tuki voivat edistää lasten hyvinvointia ja sopeutumista sijaishuollossa sekä luoda pohjan terveelle kehitykselle ja turvalliselle kasvuympäristölle. Näin ollen huolenpito näistä ihmissuhteista ei ole pelkästään eettinen velvollisuus, vaan se on olennainen osa lastensuojelutyön laadukkuutta ja merkityksellisyyttä. Osa nuorista pitää yhteyttä entiseen sijaiskotiin vielä sijoituksen päättymisen jälkeenkin, kun taas toiset menettävät yhteydenpidon sijaisvanhempiin kokonaan. Kaikesta huolimatta on selvää, että tarvitaan jatkotutkimuksia, jotka keskittyvät erityisesti tunnistamaan ne olosuhteet ja tekijät, jotka ovat olleet avainasemassa edistämässä myönteistä kehitystä useimpien sijoitettujen lasten kohdalla. Tämänhetkisten tutkimusten rajoitukset huomioiden suositellaan myös syvällisempiä tutkimuksia reaktiivisen kiintymyshäiriön kehitysdynamiikasta sekä tutkia sen yhteyksiä kiintymyssuhteen turvallisuuteen sijoitetuissa lapsissa. Tämänkaltaisen tiedon hankkiminen on kriittisen tärkeää, jotta voidaan kehittää yhä tehokkaampia toimenpiteitä ja tukijärjestelmiä näitä lapsia

varten. Tavoitteena on luoda entistä kohdennetumpia interventioita, jotka pohjautuvat kiintymyssuhteen parantavien kokemusten ja perhesijoituksen tarjoamien uusien mahdollisuuksien ymmärrykseen, mikä puolestaan voi auttaa sijoitettujen lasten terveen psyykkisen ja emotionaalisen kehityksen edistämässä. (Kliewer-Neumann ym. 2023; Kestilä 2016, 122–123; Hytönen ym. 2016, 172–173.)

11.3 Lyhytaikaisen sijoituksen vaikutukset

Lyhytaikaisista sijoituksista on hyvin vähän kirjallisuutta ottaen huomioon sen, että niiden tiedetään tuovan haasteita lapselle. Monet tutkijat jättävät lyhytaikaisen sijoituksen pois analyysistaan kokonaan, sillä he kokevat lyhytaikaisten sijoitusten olevan merkityksettömämpiä kuin pitkäaikaisten sijoitusten. Tiedetään kuitenkin, että mikä tahansa sijoitus muodostaa merkittävän tapahtuman lapsen elämässä ja vaikuttaa lapseen kokonaisvaltaisesti. Usealla sijoitetulla sijaisperheet vaihtuvat useita kertoja, mikä vaikeuttaa kiintymistä sijaiskotiin. Joidenkin nuorten tilanteissa on vaikeuksia kiintyä sijaisvanhempiin erityisesti siitä syystä, että pitkäaikaisesta sijoituksesta ei tehdä heti lopullista päätöstä, kuten myös Kestilä (2016) kirjoittaa tutkimuksessaan. Lyhytaikaisella sijoituksella voi olla haitallisiakin seurauksia lapselle. Lyhytaikainen sijoitus voi tuoda lapselle suurta stressiä ja voi tuntua lapsesta jopa shokilta, sillä erityisesti kiireelliset sijoitukset tapahtuvat usein hyvinkin nopeasti. Lyhytaikaisia sijoituksia voi olla useita ja aina uuden sijoituksen alkaessa lapsi kokee uuden vanhempi-lapsi -suhteen katkeamisen, joka tuo haasteita lapsen kiintymyssuhteelle. (Hébert ym 2018; Kestilä 2016, 122.)

11.4 Sijaishuoltajien osaamisen merkitys

Syntymävanhempien hylkääminen liittyy Taylorin ja McQuillanin (2014) tutkimusten mukaan vahvasti sijoituksen epävakauteen. Kontakti synnyinperheeseen on kuitenkin isolle osalle sijoitetuista ongelmallinen, joka estää emotionaalista ja sosiaalista kehitystä sekä sijoituksen vakautta. Tällaiset kokemukset voivat aiheuttaa erityisesti vanhemmalla, yli 12-vuotiaalla lapsella muun muassa aggressiivisuutta, jonka vuoksi sijaisvanhemmat tarvitsevat koulutusta erityisesti aggressiivisen ja väkivaltaisen käytöksen käsittelyyn. Positiivinen ja turvallinen suhde sijaisvanhempien kanssa voi suojata lapsia käyttäytymis- ja

tunneongelmien kehittymiseltä. On olemassa tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa sijaishuoltopaikkaan positiivisessa tai negatiivisessa mielessä. Joskus sijaishuoltajia on esimerkiksi kehoitettu kiintymästä heidän hoidossaan oleviin lapsiin. Tätä on käytetty keinona suojella lasta sekä huoltajaa heidän eroonsa liittyviltä negatiivisilta tunteilta. Tämä on kuitenkin ristiriidassa sen kanssa, mitä tiedetään lapsen kokemasta turvallisesta kiintymyksestä, eikä metodi ole enää käytössä yleisellä tasolla. Sijaishuollon vakaus on erityisen tärkeää, sillä se mahdollistaa erityisesti kaltoinkohtelua kokeneille lapsille mahdollisuuden kokea turvallista kiintymyssuhdetta. Lisäksi se vähentää käytösongelmien ja tunne-elämän haasteiden ilmenemistä lapsen kasvaessa. Erityisesti väkivaltaa kokeneet sijoitetut lapset kehittävät usein epävarmoja kiintymyssuhteita. Turvallisen kiintymyssuhteen luomisen perustana on kuitenkin sijaishuoltosijoituksen vakaus. Myös sijaishuoltajan osaamisella voidaan Konijnin ym. (2020) mukaan vaikuttaa lapsen kiintymyssuhteiden kehittymiseen. Sijaisvanhemmat, joilla on tietoa traumasta ja traumatisoituneesta lapsesta, reagoivat todennäköisemmin lapseen sellaisella tavalla, joka auttaa luomaan kiintymystä lapsen ja huoltajan välillä. Sijoitettu lapsi kantaa usein mukanaan erilaisia turvattomuuden tunteita ja kokemuksia, jotka voivat haitata hänen kehitystään. Tässä tilanteessa kiintymyssuhdeteorian ymmärrys voi auttaa aikuisia tunnistamaan ja tulkitsemaan lapsen oireita oikein. On tärkeää ymmärtää, että kaikki lapsen oireilu ei johdu pelkästään uusista turvallisista aikuisista, jotka sijoituksen myötä ovat hänen ympärillään. Lapsi saattaa olla omaksunut aiemmassa toimintahäiriöisessä perheessään kiintymyssuhdemallin, joka ei enää sovellu uuteen ympäristöön. (Konijn ym. 2020, 494–495; Taylor & McQuillan 2014, 234–245; Turner ym. 2022.)

11.5 Sijoitusten laadun merkitys kiintymissuhteisiin

Kuten Kestiläkin toteaa tutkimuksessaan, sijaishuoltosijoituksen onnistuminen ensimmäisellä kerralla on tärkeää. Jos ensimmäinen sijoitus päättyy yllättäen, on myös seuraavan sijoituksen päättyminen kolme kertaa todennäköisempää. Tämä tuo lapselle epävakauden tunnetta sijoituksesta ja lisää näin riskiä ongelmien syntymiselle. Sijaisperheiden tarjoama tuki ja yhteys sijoituksen jälkeen on merkittävä tekijä nuorten selviytymisessä ja kiintymyssuhteiden ylläpitämisessä. Useat tekijät voivat vaikuttaa kiintymyssuhteen laatuun, ja lopputulokset eivät aina ole samanlaisia. Nämä tekijät täytyisi Quirogan ja Hamilton-

Giachritsisin (2016) mielestä huomioida ohjelmissa, joiden tavoitteena on kehittää parempaa hoitoa sekä laitoksissa että sijaisperheissä, kun tavoitteena on edistää kiintymyssuhteen muodostumista mahdollisimman turvallisena lasten ja heidän hoitajiensa välillä. Sijoituksen aloitusikä on osoittautunut merkittäväksi tekijäksi kiintymyssuhteen turvallisuudessa. Siinä on havaittu muutos lapsen täyttäessä 2 vuotta. Kiintymyssuhteen turvallisuus heikkenee sijoituksen aloitusiän myötä. Tämä pitäisi huomioida varhaisen tuen ohjelmissa ja sijoituspäätöksissä. Sijoituksen keston voidaan todeta tuovan positiivisia vaikutuksia, jos hoito on laadukasta. Tavoitteena tulisi toteuttaa vakautta korkealaituisissa sijoituksissa sen sijaan, että käytettäisiin useita lyhyitä sijoituksia, jotka aiheuttavat useita muutoksia ja negatiivisen vaikutuksen kiintymyssuhteen muodostumiseen. (Konijn ym. 2020, 505; Quiroga & Hamilton-Giachritsis 2016; Kestilä 2016, 122–123.)

12 JOHTOPÄÄTÖKSET JA JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET

Lyhytaikaisesta sijoituksesta ja sen vaikutuksista löytyi hyvin vähän tutkittua tietoa. Parhaiten tietoa löytyi kansainvälisistä tiedelehdistä ja julkaisuista. Otaen huomioon sen, kuinka paljon lyhytaikaisia sijoituksia on erityisesti lähi-vuosina ollut, olisi tärkeää tutkia enemmän niiden vaikutuksia lapseen. Lyhytaikaisten sijoitusten määrän nousu todetaan aiemmin opinnäytetyössä kuvassa 3. Kirjallisuuskatsauksena tehty opinnäytetyö kokoaa jo tutkitun tiedon yhdeksi kokonaisuudeksi, mutta tutkittua tietoa tarvitaan silti lisää.

Sinkkonen ja Kalland (2001) ovat kirjoittaneet sijoitetun lapsen kiintymyssuhtehäiriöstä ja kiintymyssuhteiden korjaamisesta sijaishuollossa ja analysoitujen tutkimusten pohjalta tiedetään, että kiintymyssuhteet vaikuttavat ihmisen emotionaaliseen kehitykseen ja hyvinvointiin monella tavalla. Opinnäytetyössämme olemme analysoineet aiempien tutkimuksien pohjalta kiintymyssuhteiden merkitystä erityisesti sijoitetuilla lapsilla. Sijoitetut lapset ovat väistämättä kokeneet kiintymyssuhdetrauman huostaan oton yhteydessä, sillä kuten teoreettisessa viitekehyksessäkin todetaan, uudet sijoitukset voivat altistaa lapsen uudelleen traumatisoitumiselle. Sijoitettujen lasten on rakennettava uusia kiintymyssuhteita sijaisperheissä tai lastensuojelun laitoksissa kasvaessaan. Bowlbyn teorian mukaan lapsen ei tulisi joutua olemaan pitkiä aikoja

erossa äidistään ensimmäisten kolmen ikävuoden aikana, sillä varhainen kiintymyssuhde äitiin on keskeinen lapsen terveen kehityksen kannalta. Mary Ainsworth taas on esittänyt, että ihmislapsella on leimautumisen kaltainen käyttäytymisjärjestelmä, jonka muotoutuminen on voimakkaasti riippuvainen ympäristötekijöistä. Näiden näkemysten pohjalta voidaan ymmärtää, että varhaislapsuuden kiintymyssuhteilla on pitkäaikaisia vaikutuksia yksilön kehitykseen ja myöhemmän elämän hyvinvointiin. Teoriasta saadun tiedon lisäksi tutkimuksissa nousee esiin kiintymyssuhteiden merkitys erityisesti sijoitettujen lasten kohdalla, koska heidän historiassaan on tyypillisesti vaikeita ja traumaattisia kokemuksia ennen sijoitusta sekä sen jälkeen. Kiintymyssuhteiden moniulotteisuuden ymmärtäminen on tärkeää, jotta voidaan tunnistaa niiden vaikutukset sijoitettujen lasten hyvinvointiin. Edellä analysoidut tutkimukset osoittavat yhtenäisesti sen, että lapsen mahdollisuus muodostaa turvallisia kiintymyssuhteita vaikuttaa merkittävästi lapsen psyykkiseen kehitykseen, sosiaalisiin taitoihin ja kykyyn käsitellä stressiä sekä vaikeita tunnekokemuksia. Sijoitettujen lasten kanssa eheyttävästi työskenneltäessä näyttäisi merkittävänä edellytyksenä olevan tietoisuus kiintymyssuhteiden merkityksestä sekä huomion kiinnittäminen lasten tarpeeseen kokea turvallinen ja pitkäaikainen kiintymysside. On tärkeää tukea lasten kiintymyssuhteita ja vuorovaikutustaitoja, jotta lapsella olisi mahdollisimman vahva perusta myönteiselle kehitykselle ja kasvulle myös haastavissa elämäntilanteissa.

Toiseksi tärkeäksi huomioksi nousi sijaishuollon osaamisen tärkeys. Kuten Sinkkonenkin on kuvannut teoksissaan, sijoitetun lapsen hoitajien ja kasvattajien hyvinvointi voi merkittävästi parantua, kun he omaksuvat kiintymyssuhde-teorian periaatteet. Myös Joensuu ja Sutinen puhuvat sen puolesta, että sijaishuollon moniammatillinen osaaminen auttaa lapsen kiintymyssuhteen korjaamisessa. Konjin ym. (2020) tutkivat sijaisperheiden osaamista ja sen merkitystä lapsen kasvuun ja kehitykseen. Heidän tutkimuksensa osoittivat, että sijaisperheillä tulee olla riittävä osaaminen erilaisten lasten kasvatukseen, sillä traumatisoituneilla lapsilla voi esiintyä esimerkiksi käytöshäiriöitä kuten aggressiivisuutta ja erilaisia mielenterveyden ongelmia. Jos sijaisperheiden osaaminen jää vajaaksi, voi sillä olla enemmän negatiivisia kuin positiivisia vaikutuksia lapsen kiintymyssuhteiden ja niiden kehittymisen kannalta. Erityisesti pienet lapset ovat alttiita katkeavien kiintymyssuhteiden tuomille haitoille,

joten pysyvyys ja jatkuvuus myös lyhytaikaisissa sijoituksissa on erityisen tärkeää. Kiintymyssuhdetta voidaan vahvistaa sijaishuollossa riittävällä osaamisella ja lasten sekä nuorten oikeanlaisella kohtaamisella. Lapsilähtöisesti toimiminen on tärkeää, sillä traumatisoituneet ja/tai sijoitetut lapset ovat alttiita uusille traumoille ja tarvitsevat usein aikaa pystyäkseen luottamaan uuteen aikuiseen. Lapsilähtöisesti toimiminen on yksi suhdeperustaisen lastensuojelun peruseräkkeistä, ja sitä kuvataan enemmän opinnäytetyön luvussa 5. *Suhdeperustainen lastensuojelu.*

Analysoidun aineiston pohjalta on selkeää, että lyhyiden sijoitusten aikana lapsi kokee useita kiintymyssuhteen katkeamisia ja hänen on toistuvasti luotava uusia vuorovaikutussuhteita uusien ihmisten kanssa. Erityisesti Kestilä (2016) tutki lyhytaikaisten sijoitusten vaikutuksia lapsen kiintymyssuhteisiin. Suhteiden luominen ja luottamuksen säilyttäminen pysyvyydestä lapsen elämässä vaikeutuu mitä useammin lapsi kokee hänelle merkittävän ihmissuhteen katkeamisen. Mielestämme olisi tärkeää pystyä tukemaan lapselle turvallisten ja tärkeiden aikuisten ja lapsen välistä kiintymyssuhdetta parhaalla mahdollisella tavalla myös lyhyiden sijoitusten aikana. Omahoitajuuden käyttöönotto onkin yksi merkittävä parannus lastensuojelun laitoksissa. Olisi myös tärkeää, mikäli lapsi sijoitetaan useasti lyhytaikaisesti, että sijoituspaikka voisi olla lapselle jo tuttu ja turvallinen ja siellä olisi lapselle ainakin yksi tuttu ja turvallinen aikuinen entuudestaan. Tämä on luonnollisesti haasteellista, kun sijoituspaikkojen tilanteet elävät nopeasti muuttuvassa arjessa.

Sijaisvanhemmilla on todella tärkeää olla tietoa kiintymyssuhdeteoriasta useista syistä. Kun sijaisvanhemmat ymmärtävät kiintymyssuhteiden syntyminen ja niiden tyypilliset vaikutukset, he voivat paremmin tunnistaa ja ymmärtää lapsen mahdollisesti haastavaa käyttäytymistä ja reagoida siihen suuremmalla empaattisuudella, kuin ilman vastaavaa ymmärrystä. Konijn ym. (2020) sekä Quiroga ja Hamilton-Giachritsis (2016) avasivat tutkimustensa avulla sitä, kuinka sijaisvanhemman on helpompi luoda ja ylläpitää turvallisia kiintymyssuhteita lapsiin ja he voivat antaa tukea ja hoivaa, joka mahdollistaa lasta korjaamaan mahdollisia trauman aiheuttamia vaurioita. Sijaisvanhemman on myös helpompi hallita omia tunteitaan ja reaktioitaan tietoisemmin ja siten

mahdollistaa haastavissakin tilanteissa pysymään lapselle turvallisena aikuisena ja lapsen tarpeisiin parhaalla mahdollisella tavalla vastaten. Kiintymyssuhteen haasteiden ymmärtäminen auttaa sijaisvanhempia ennaltaehkäisemään uusien traumojen syntymistä ja tukemaan lapsen psyykkistä hyvinvointia parhaalla mahdollisella tavalla. Ymmärrys kiintymyssuhteen erilaisista muodoista antaa sijaisvanhemmille arvokasta tietoa ja työkaluja lapsen kasvatustehtävien hoitamiseen.

Sijaishuollon vaikutusten ja erityisesti sijaisperheiden osaamisen kannalta olisi tärkeää tutkia, millaisin eri keinoin sijaisperheiden osaamista ja osallisuutta voidaan tukea ja kehittää. Tutkimuksista käy ilmi se, että joissain tapauksissa sijaishuoltoajan vaihtuvuus on suurta. Millaisin keinoin vaihtuvuutta voidaan vähentää ja sijaishuoltoajan pysyvyyttä lisätä? Lisäksi olisi tärkeää tutkia, millaisia pitkäaikaisvaikutuksia lyhytaikaisilla sijoituksilla on. Miten lyhytaikaiset sijoitukset lapsuudessa tai nuoruudessa näkyvät ihmisen elämänkäärässä? Entä millaista osaamista sijaisvanhemmilla on kiintymyssuhdeteorioista ja kiintymyssuhteiden vaikutuksesta perheeseen sijoitettavan lapsen kannalta? Millaista koulutusta heille on siihen tällä hetkellä tarjolla?

13 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA EETTISYYS

Tutkimusmenetelmien luotettavuutta voidaan käsitellä validiteetin ja reliabiliteetin käsittein. Validiteetti ilmaisee tutkimuksessa sitä, kuinka hyvin tutkimuksessa käytössä ollut menetelmä ilmaisee tutkittavaa ilmiötä. Reliabiliteetti taas ilmaisee, kuinka luotettavasti ja toistettavasti kyseinen mittausmenetelmä mittaa tutkittavaa ilmiötä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 158–164.)

Validiteetti ja reliabiliteetti näkyvät opinnäytetyössä käytetyissä tutkimuksissa. Valitut tutkimukset pohjautuvat opinnäytetyössä tutkittavaan ilmiöön. Opinnäytetyössä perehdyttiin ensin kuvailevaan kirjallisuuskatsaukseen menetelmänä, jotta tiedetään, mitä ollaan tekemässä. Teoriassa kuvattua kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tutkimusprosessia noudatettiin mahdollisimman tarkasti esimerkiksi muotoilemalla ja tarkentamalla tutkimuskysymystä, määrittelemällä hakusanoja ja valitsemalla oikeat tietokannat tutkimukseen. Hakusanojen koamisessa sekä oikeiden tietokantojen löytämisessä saimme apua Kaakkois-

Suomen ammattikorkeakoulun kirjaston informaatioasiantuntijalta. Löytääksemme sopivat tietokannat tutkimukseemme kävimme läpi ammattikorkeakoulun kirjaston tietokantoja ja selvitimme, mitkä tietokannat sisältävät todennäköisimmin tarvitsemaamme aineistoa. Lisäksi saimme myös tässä apua kirjaston informaatioasiantuntijalta. Lopuksi kuvasimme aineiston tiedonhakuprosessin sekä aineiston analysoinnin mahdollisimman tarkasti.

Tuomen ja Sarajärven mukaan hyvään tieteelliseen tutkimuskäytäntöön kuuluu, että tutkijat noudattavat ovat rehellisiä ja huolellisia tutkimustyössään sekä tarkkoja tallentaessaan tuloksia ja esittäessään niitä. Lisäksi hyvä tutkija ottaa huomioon muiden tutkijoiden työn ja saavutukset. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 150–151.) Eettisyys huomioitiin yllä lueteltujen toimien lisäksi käyttämällä asianmukaisia lähdeviitteitä sekä lähdeluetteloja silloin, kun viitattiin toisen kirjoittajan asiasisältöön. Tulokset on saatu tutkimuksista ja artikkeleista, jotka on haettu asianmukaisesti luotettavista tietokannoista. Raportoimme tutkimustuloksemme tarkasti ja aidosti.

14 LOPUKSI

Haasteeksi opinnäytetyöprosessissa osoittautui aineistonhaku ja aiheen rajaaminen. Aiheen rajaaminen opinnäytetyöksi oli haastavaa, sillä koimme aiheen tärkeäksi monesta eri näkökulmasta ja tutkittua tietoa löytyi paljon tutkimuskysymysten ulkopuolelta. Aineistonhaussa sopivien hakusanojen löytäminen oli haastavaa, sillä varsinkin englanniksi asiasanoille löytyy useita synonyymejä. Vahvuudeksemme koemme sen, että vaikka suomen kielellä tutkimuksia löytyi vähän, saimme kuvattua opinnäytetyöprosessissa löytämämme tutkimukset yhdeksi kokonaisuudeksi. Tämän opinnäytetyön tekeminen on tuonut uutta ymmärrystä sekä laajuutta tieteellisen kirjoituksen oppimiseen, tutkimuseettisyyteen, kriittiseen ajatteluun, tiedonhakutaitoihin ja monipuolisen näkökulmien esittämisen taitoihin.

Opinnäytetyössämme olemme hyödyntäneet digitaalisia työkaluja, kuten Onedrivea, Teamsia, sähköpostia, puheluita sekä Whatsappia ylläpitäen vuorovaikutusta välillämme ja siten tukien työmme etenemistä. Etätyöskentelyn mahdollisuus on ollut meille välttämätön useiden satojen kilometrien välimatkan vuoksi. Työskentelymme on ollut hyvin joustavaa ja olemme huomioineet

yhteistyössämme toisen osapuolen elämäntilanteen ja mahdolliset haasteet, joita ne ovat synnyttäneet opinnäytetyön prosessissa. Empatia, ymmärrys ja kannustaminen on ollut yhteistyömme kantava pilari. Olemme pyrkineet kuitenkin työskentelemään systemaattisesti samalla mahdollistaen työvaiheiden ja raportoinnin tarkastelun useista eri näkökulmista. Yhteinen pohdinta ja työn vaiheiden syväluotaus ovat auttaneet prosessimme etenemistä ja vahvistaneet yhteisiä päätelmiä sekä oman osaamisemme kehittymistä. Yhteisen opinnäytetyön toteuttaminen on ollut arvokas kokemus, joka on tukenut ammatillista kasvuamme ja asiantuntijuuden kehittymistä omalla alallamme. Toivomme, että työelämäkumppanimme hyödyntää opinnäytetyöstä saatavaa tietoa sijaishuollon kehittämisessä.

LÄHTEET

- Eloisa s.a. Lastensuojelu. Etelä-Savon hyvinvointialue. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://etelasavonha.fi/palvelut/lapset-nuoret-ja-perheet/lastensuojelu/> [viitattu 14.1.2024].
- Forsell, M. 2018. Sukellus lastensuojelurekisteriin – Sijoitettujen lasten ja psykiatrian yhteiset asiakkaat. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/documents/605877/4283459/Martta+Forsell+Lastensuojelu.pdf/b8832f01-b770-4b8b-a42f-416659aee924> [viitattu 12.1.2023].
- Hébert, S.T., Esposito T. & Hélie, S. 2018. How short-term placements affect placement trajectories: A propensity-weighted analysis of re-entry into care. *Children and Youth Services Review* 95, 117–124. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://www.sciencedirect.com.ezproxy.xamk.fi/science/article/pii/S0190740918306169?via%3Dihub> [viitattu 11.4.2024].
- Helsingin kaupunki. 2024. Lapsen lyhytaikainen sijoittaminen kodin ulkopuolelle. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hel.fi/fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/lasten-ja-perheiden-palvelut/lastensuojelu/lastensuojelun-asiakkaana/lapsen-lyhytaikainen-sijoittaminen-kodin-ulkopuolelle> [viitattu 27.1.2024].
- Hughes, D.A. 2011. Kiintymyskeskeinen vanhemmuus – toimivuutta kasvatukseen. 1. painos. Tampere: PT-Kustannus.
- Hytönen, K.-M., Malinen, A., Salenius, P., Haikari, J., Markkola, P., Kuronen, M. & Koivisto, J. 2016. Lastensuojelun sijaishuollon epäkohdat ja lasten kaltoinkohtelu 1937–1983. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2016:22. Helsinki. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74821/Rap_2016_22.pdf?sequence=1 [viitattu 12.1.2023].
- Joensuu, A. & Sutinen, J. 2016. Perheen suojassa. 2. painos. Helsinki: Books on Demand.
- Kaijanen, M., Kokkonen, K. & Westlund, O. 2022. Lastensuojelun tulevaisuustarpeilla. Pesäpuu ry. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://pesapuu.fi/wp-content/uploads/2023/05/Tyokirja.pdf> [viitattu 13.5.2024].
- Kallinen, K. 2019. Perhehoitoon sijoitettujen lasten suhteet biologisiin vanhempiinsa. *Yhteiskuntapolitiikka* 84, 41–51. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137612/YP1901_Kallinen.pdf?sequence=2&isAllowed=y [viitattu 11.4.2024].
- Kerminen, M., Jussila, H. & Ailoranta, A. 2023. Miksi traumatietoisuus on tärkeää lastensuojelussa? Parempaa lastensuojelua. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.parempaastensuojelua.fi/fi/uutinen/miksi-traumatietoisuus-on-tarkeaa-lastensuojelussa> [viitattu 21.4.2024].
- Kestilä, S. 2016. Nuoreksi aikuiseksi epävakaassa kasvuympäristössä. Oulun yliopisto. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://oulurepo oulu.fi/bitstream/handle/10024/36115/isbn978-952-62-1196-1.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 11.4.2024].
- Kettukuja, M., Maula, R. & Vaattovaara, V. 2018. Lastensuojelun lyhytaikainen perhehoito – Pride-valmennuksen lisämateriaali. Jyväskylä: Pelastakaa lapset ry.

Kliewer-Neumann, J.D., Zimmermann, J., Bovenschen, I., Gabler, S., Lang, K., Spangler, G. & Nowacki, K. 2023. Attachment disorder symptoms in foster children: development and associations with attachment security. *Child Adolesc Psychiatry Ment Health* 17, 98. Verkkolehti. Saatavissa: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10422696/> [viitattu 11.4.2024].

Konijn, C., Colonnese, C., Kroneman, L., Lindauer, R.J.L. & Stams, G.-J.J.M. 2020. Prevention of Instability in Foster Care: A Case File Review Study. *Child & Youth Forum* 50, 493–509. Verkkolehti. Saatavissa: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10566-020-09584-z> [viitattu 11.4.2024].

Labella, M.H., Lind, T., Sellers, T., Roben, C.-K.P. & Dozier, M. 2020. Emotion regulation among children in foster care versus birth parent care: Differential effects of and early home-visiting intervention. *J Abnorm Child Psychol.* 8, 995–1006. Verkkolehti. Saatavissa: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7891856/> [viitattu 11.4.2024].

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.

Palomaa, M. 2021. Kiintymyskeskeinen ymmärrys perhehoidon sosiaalityössä. Maisterintutkielma. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/78966/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-202112145953.pdf> [viitattu 21.4.2024].

Perhehoitolaki 20.3.2015/263.

Perhehoitoliitto s.a. Tietoa perhehoidosta. Perhehoidon järjestäminen. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.perhehoitoliitto.fi/tietoa_perhehoidosta/perhehoiton_jarjestaminen [viitattu 9.6.2022].

Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. E-kirja. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com> [viitattu 31.1.2024].

Quiroga, M.G. & Hamilton-Giachritsis, C. 2016. Attachment Styles in Children Living in Alternative Care: A Systematic Review of the Literature. *Child Youth Care Forum* 45, 625–653. Verkkolehti. Saatavissa: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4923104/> [viitattu 11.4.2024].

Rusanen, E. 2011. Hoiva, kiintymys ja lapsen kehitys. 1. painos. Porvoo: Bookwell Oy.

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? – Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Opetusjulkaisu 62. Vaasan yliopisto. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf [viitattu 16.11.2023].

Sinkkonen, J. & Kalland, M. 2001. Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen. 1. painos. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.

Sinkkonen, J. 2004. Kiintymyssuhdeteoria – tutkimuslöydöksistä käytännön sovelluksiin. *Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim* 120, 1866–1873. Verkkolehti. Saatavissa: <https://www.duodecimlehti.fi/xmedia/duo/duo94437.pdf> [viitattu 21.4.2024].

Sinkkonen, J. & Kalland, M. 2011. Varhaislapsuuden tunnesiteet ja niiden suojeleminen. 1. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Sinkkonen, J. & Tervonen-Arnkil, K. 2015. Lapsi uusissa oloissa – Tietoa sijaishuollosta ja adoptiosta. 1. painos. Helsinki: Duodecim.

Sinkkonen, J. 2018. Kiintymyssuhteet elämänkaareissa. 1. painos. Helsinki: Duodecim

Sinkkonen, J. 2018. Kiintymyssuhteet elämänkaareissa. E-kirja. Helsinki: Duodecim. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com> [viitattu 27.1.2024].

STM. 2023. Trauma- ja väkivaltatietoinen sijaishuolto – Selvitys kaltoinkohtelun nykytilasta sekä materiaali ammattilaisille ja opiskelijoille. Sosiaali- ja terveysministeriö. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165340/STM_2023_35_J.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 06.03.2024].

Sudenlehti J. & Uusitalo I. 2018. Tulevaisuuden lastensuojelu. Joensuu: Suomen psykologinen instituuttiyhdistys ry.

Taylor, B.J. & McQuillan, K. 2014. Perspectives of Foster Parents and Social Workers on Foster Placement Disruption. *Child Care in Practice* 20:2, 232–249. Verkko-lehti. Saatavissa: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13575279.2013.859567> [viitattu 11.4.2024].

THL. 2023. Lastensuojelu 2022. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146573/Lastensuojelu_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 6.2.2024].

THL. 2023. Lastensuojelu 2022. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. WWW-dokumentti. Päivitetty 28.3.2024. <https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/lapset-nuoret-ja-perheet/lastensuojelu/lastensuojelu> [viitattu 13.4.2024].

THL. 2024. Lastensuojelun käsikirja. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Verkkosivu. Päivitetty 7.12.2023. Saatavissa: <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/mita-on-lastensuojelu> [viitattu 6.2.2024].

THL. 2024. Systeminen toimintamalli lastensuojelussa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. WWW-dokumentti. Päivitetty 27.5.2024. Saatavissa: <https://thl.fi/aiheet/lapset-nuoret-ja-perheet/kehittyvat-kaytannot/systeminen-toimintamalli-lastensuojelussa> [viitattu 13.5.2024].

Tummala-Narra, P. 2022. Integrating Sociocultural Trauma and Context in Conceptualization of Attachment. *Psychoanalytic Dialogues* 32:2, 154–160. Verkko-lehti. Saatavissa: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10481885.2022.2033551> [viitattu 11.4.2024].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Turner, F., Kainth, G., MacDonald, S., O'Connor, R., Grawford, K. & Minnis, H. 2022. "I will commit to this child as much as I can for the time that they are with me:" A qualitative examination of how foster carer commitment relates to short-term foster care for young children following abuse and neglect. *Child Abuse & Neglect* 135. Verkko-lehti. Saatavissa: <https://www.sciencedirect-com.ezproxy.xamk.fi/science/article/pii/S0145213422005178?via%3Dihub> [viitattu 11.4.2024].

Vilkkä, H. 2023. Kirjallisuuskatsaus metodina, opinnäytetyön osana ja tekstilajina. E-kirja. Helsinki: Art House. Saatavissa: <https://www.ellibslibrary.com/collection> [viitattu 20.1.2024].

Välivaara, C. 2010. Ihmeet tapahtuvat arjessa! – kiintymyssuhteissaan traumatisoituneiden lasten tukeminen varhaiskasvatuksessa. Pesäpuu ry. PDF-dokumentti. Saatavissa: [traumatisoitunut_lapsi_varhaiskasvatuksessa.pdf \(pesapuu.fi\)](https://www.pesapuu.fi/traumatisoitunut_lapsi_varhaiskasvatuksessa.pdf) [viitattu 14.5.2024].

Sinkkonen, J. s.a. WSOY. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.wsoy.fi/kirjailija/jari-sinkkonen> [viitattu 21.4.2024].

KUVALUETTELO

Kuva 1. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset sekä heistä huostassa ja kiireellisesti sijoitettuna olleet lapset vuosina 1991–2022. THL 2023, 3. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146573/Lastensuojelu_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 6.2.2024].

Kuva 2. Huostassa olleet lapset sijoitusmuodon mukaan 31.12.2022. THL 2023, 7. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146573/Lastensuojelu_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 6.2.2024].

Kuva 3. Kodin ulkopuolelle sijoitettuna olleet lapset viimeisimmän sijoitusmuodon mukaan. THL 2023, 12. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/146573/Lastensuojelu_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 6.2.2024].

Taulukko 1. Tiedonhaku

Tietokanta	Hakusanat	Osumia	Hyväksytyt otsikon perusteella	Hyväksytyt tiivistelmän perusteella	Lopulliseen analyysiin
Julkari.fi	kiintymyss* AND lastensuoj* AND sijoit*	17	2	2	1
EBSCO	("foster care" OR "child care") AND (affection)	249	4	1	0
EBSCO	(placement) AND (affection OR attachment)	23	3	2	2
EBSCO	"short-term placement"	16	2	2	1
PubMed	("foster care" OR "child protection") AND (attachment OR affection)	85	4	4	3
PubMed	(short-term placement) AND child*	61	2	2	2
Manuaalinen haku			1	1	1

Taulukko 2. Aineiston redusointi ja klusterointi

Alkuperäinen tutkimustulos	Pelkistetty kuvaus	Alakategoria
Sijoitus näkyy aina suurena tapahtumana lapsen elämässä	Sijoitus on suuri tapahtuma lapsen elämässä.	Lapsuuden sijoituskokemukset
Turvallinen kiintymys syntyy turvallisuudesta suhteesta aikuiseen.	Turvallinen kiintymys syntyy turvallisuudesta suhteesta.	Turvallinen kiintymyssuhde
Vanhempien merkityksellisyyden vaikuttaa paljon lapsuudessa koetut asiat.	Lapsuuden kokemukset vaikuttavat vanhempien merkityksellisyyteen.	Vanhempien merkityksellisyys
Sijaishuoltajan osaamisella voidaan vaikuttaa kiintymyssuhteiden kehittämiseen.	Sijaishuoltajan osaamisella on vaikutuksia kiintymyssuhteiden kehittämiseen.	Sijaishuollon osaaminen
Vaikka lapsi olisi traumatisoitu, voi varhainen kiintymys auttaa häntä paranemaan, vaikka se ei poistakaan trauma kokonaan.	Varhainen kiintymys voi auttaa lasta paranemaan.	Varhaislapsuuden kiintymys
Sijaisvanhemmat tarvitsevat koulutusta erityisesti aggressiivisen ja väkivaltaisen käytöksen käsittelyyn.	Sijaisvanhemmat tarvitsevat koulutusta.	Sijaisvanhempien koulutus
Korjaavat kiintymyssuhteet voivat olla merkittävä tekijä lapsen tulevaisuuden kannalta.	Korjaavat kiintymyssuhteet voivat vaikuttaa lapsen tulevaisuuteen.	Korjaavat kiintymyssuhteet
Sijaisperheiden tarjoama tuki ja yhteys sijoituksen jälkeen on merkittävä tekijä nuorten selviytymisessä ja kiintymyssuhteiden ylläpitämisessä.	Sijaisperheiden tuki vaikuttaa merkittävästi nuorten selviytymiseen ja kiintymyssuhteiden ylläpitämiseen	Sijaisperheen tarjoama tuki
Kiintymysperustainen vanhemmuuden interventio voi parantaa pienten lasten itsehallintaa vielä pitkään intervention jälkeen.	Kiintymysperusteinen vanhemmuus voi parantaa lapsen itsehallintaa.	Kiintymysperusteinen vanhemmuus

Useat tekijät voivat vaikuttaa kiintymyssuhteen laatuun, ja lopputulokset eivät aina ole samanlaisia.	Kiintymyssuhteen laatuun on useita tekijöitä.	Kiintymyssuhteen laatu
---	---	------------------------

Taulukko 3. Aineiston abstrahointi

Alakategoria	Pääkategoria	Yhdistävä kategoria
Lapsuuden sijoituskokemukset Varhaislapsuuden kiintymys	Lapsuuden kokemukset	Sijoituksen vaikutus lapsen kiintymyssuhteisiin ja niiden kehittymiseen
Vanhempien merkityksellisyys Kiintymysperusteinen vanhemmuus	Vanhemmat	
Sijaisperheen tarjoama tuki Sijaisvanhempien koulutus Sijaishuollon osaaminen	Sijaishuollon laatu	
Kiintymyssuhteen laatu Turvallinen kiintymyssuhde Korjaavat kiintymyssuhteet	Kiintymyssuhde	

Tutkimusaineiston esittely

Tässä liitteessä esitellään lyhyesti tutkimusaineisto, joka oli mukana kirjallisuuskatsauksessa.

Hébert, S.T., Esposito T. & Hélie, S. 2018. *How short-term placements affect placement trajectories: A propensity-weighted analysis of re-entry into care.*

Tutkimuksessa tarkastellaan lyhytaikaisten sijoitusten vaikutusta lasten turvallisuuden ja perheenyhdistämisen vakauteen Quebecin lastensuojelujärjestelmässä. Analyysiin on otettu mukaan 5755 tapausta, joissa lapsia on sijoitettu perhekotien ulkopuolelle ja myöhemmin yhdistetty takaisin perheisiinsä. Tutkimuksessa keskitytään kahteen lyhytaikaisen sijoituksen muotoon: hätäsijoituksiin, jotka kestävät 1–5 päivää, ja väliaikaisiin sijoituksiin, joiden kesto on 6–60 päivää. Tulokset, jotka on saatu monimuuttujalogistista regressiomallia käyttäen, osoittavat, että lapsilla, joiden ensimmäinen sijoitus kesti 6–60 päivää, on suurempi riski joutua uudelleen lastensuojelun piiriin ensimmäisen yhdistämisen vuoden aikana verrattuna niihin lapsiin, joiden ensimmäinen sijoitus oli kestoiltaan erilainen. Toisaalta ne lapset, joiden ensisijoitus oli lyhin (1–5 päivää), kokivat suurimman riskin paluusta lastensuojelun piiriin kolmen ensimmäisen yhdistymisvuoden aikana. Mielenkiintoisesti neljän vuoden kohdalla perheenyhdistämisen jälkeen lyhyen sijoituksen kesto ei enää merkittävästi korreloinut lasten riskin kanssa joutua uudelleen sijoitetuiksi. Tutkimuksen perusteella lyhytaikaiset sijoitukset, erityisesti hätäsijoitukset, saattavat olla lapselle riittämättömiä kannaltaan pitkällä aikavälillä, eikä niiden kesto välttämättä tue vakaata yhdistymistä perheen kanssa. Tutkimuksen tulokset korostavat tarvetta arvioida uudelleen lyhytaikaisten sijoitusten käytäntöjä ja niiden kestoja yksilöllisen tarpeen mukaisesti, jotta voidaan parhaiten edistää lasten hyvinvointia ja turvallista paluuta kotiin.

Kallinen, K. 2019. *Perhehoitoon sijoitettujen lasten suhteet biologisiin vanhempiinsa.*

Tämä tutkimus keskittyy siihen, mitä perhehoitoon sijoitetut lapset raportoivat suhteistaan biologisiin vanhempiinsa ja kuinka nämä suhteet vaikuttavat heidän henkilökohtaiseen elämäänsä. Analysoimalla lasten haastatteluja tutkimuksessa tunnistettiin kolme erilaista suhdekategoriaa vanhempiin: ne, joita säätelee julkinen valta, eheät suhteet äiteihin ja säröiset suhteet isiin. Tutkimuksen keskeinen löydös on, että lapset itsessään omaksuvat asiantuntija-aseman määrittellen, mitkä perhesuhteet ovat heille tärkeitä. Tämä korostaa lasten tarvetta saada tietoa vanhemmistaan ja perheensä

historiasta, joka on olennainen osa heidän identiteettinsä kehittymistä ja hyvinvointiaan. Lasten näkemykset osoittavat, että vaikka julkisen vallan säätelemät suhteet asettavat puitteet monille perheiden välisille vuorovaikutuksille, lapsille on erityisen merkityksellistä ylläpitää henkilökohtaisia ja merkityksellisiä suhteita biologisiin vanhempiinsa, erityisesti äiteihin, vaikka isäsuhteissa saattaa ilmetä enemmän haasteita. Tutkimuksen löydökset korostavat sijoitettujen lasten näkökulman ja äänen tärkeyttä lastensuojelutyössä. Ne viittaavat siihen, että lasten perhesuhteiden ymmärtämiseen ja tukemiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota, mikä sisältää tarpeen vahvistaa lapsen ja vanhempien välisiä suhteita turvallisella ja lapsen etua palvelevalla tavalla.

Kestilä, S. 2016. *Nuoreksi aikuiseksi epävakaaassa kasvuymäristössä*.

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin lastensuojelulasten arkea ja elämäntulkua epävakaaassa kasvuymäristöissä ja perhekriisien olosuhteissa, käyttäen hyödyksi Bronfenbrennerin ekologisen teorian näkökulmaa sekä hyödyntäen sosiaalipedagogiikan teoriaa tulosten tulkinnassa ja johtopäätösten tekemisessä. Lisäksi tarkastelu suoritettiin noudattaen lastensuojelulain asettamia raameja. Tutkimuksessa sovellettiin laadullista tapausmenetelmää ja aineistona käytettiin sekä haastattelu- että asiakirja-aineistoja, keskittyen lastensuojelun piirissä kasvaneiden nuorten kokemuksiin. Tutkimuksen havainnot osoittavat, että vaikka lastensuojelun avohuollon tukimuotoja käytettiin perheiden tukemiseen laajalti, nuorten kasvuolosuhteet perheissä olivat epävakaaat ja monet perheet hajosivat. Tämä tapahtui siitä huolimatta, että vanhempia tuettiin monin tavoin. Vanhempien kasvatusvastuu ja kyky huolehtia lapsistaan eivät toteutuneet tavalla, jonka lastensuojelulaki määrittelee. Lisäksi tutkimus nosti esille lastensuojelulapsen aseman haavoittuvuuden kahden instituution, eli perheen ja järjestelmän, välissä. Tämä heikko asema ilmeni muun muassa oikeuksien, kuten tiedonsaannin ja mielipideilmaisun, näkökulmasta. Erityisesti sosiaalityön käytännössä nuorten oikeudet ja tarpeet jäivät vähälle huomiolle. Yhteydenpitoa lastensuojeluprosessin aikana nuoriin oli niukasti, eikä lastensuojelun toimijoilla ollut riittävästi tietoa siitä, miten nuoret kokivat saamansa tuen. Tutkimus paljasti, että lasten kokemana sosiaalityön toimintakäytännöt eivät tukeneet lapsen kasvua eikä auttamista arjen elämässä niin tehokkaasti kuin lastensuojelulaki edellyttää. Sosiaalityössä ei ilmennyt riittäviä keinoja kohdata lasta yksilönä tai tukea lasta ja vanhempia kokonaisvaltaisesti perhekohtaisessa lastensuojelukontekstissa. Tutkimuksen johtopäätöksissä korostuu tarve kehittää sosiaalityön toimintakäytäntöjä siten, että lapsen oikeudet, tarpeet ja näkökulmat asetetaan keskiöön lastensuojelun prosesseissa. Ehdotetaan myös, että perhekeskeistä lähestymistapaa ja yksilöllisiä tarpeita tulisi painottaa enemmän lastensuojelun käytännöissä, jotta voidaan parantaa lastensuojelulasten

arkea ja tukea niiden elämänselämän myönteistä kehitystä.

Kliwer-Neumann, J.D., Zimmermann, J., Bovenschen, I., Gabler, S., Lang, K., Spangler, G. & Nowacki, K. 2023. *Attachment disorder symptoms in foster children: development and associations with attachment security.*

Tutkimuksessa tarkasteltiin sijaislasten riskiä kehittää kiintymyshäiriön oireita sekä näiden oireiden pitkäaikaista kulua ja niiden suhdetta kiintymysturvaan. Tutkimuksessa oli mukana 55 sijaislasta, jotka olivat iältään 12–82 kuukautta. Sijaisvanhempia pyydettiin arvioimaan sijaislapsia kolme kertaa ensimmäisen sijoitusvuoden aikana käyttäen Kiintymyshäiriöhaastattelua (DAI) ja Attachment Q-lajittelua (AQS) kiintymyskäyttäytymisen arviointiin. Tuloksista ilmeni, että kiintymyshäiriöiden oireet vähenivät ensimmäisen sijoitusvuoden aikana. Tämä väheneminen oli erityisen selvää inhiboituneiden kiintymyshäiriöiden oireissa, joissa ensimmäisen kuuden kuukauden aikana tapahtui merkittäviä muutoksia. Tutkimuksessa havaittiin myös merkittävä sukupuolten välinen ero: pojilla estyneiden kiintymyshäiriöiden oireet vähenivät ja kiintymysturva lisääntyi enemmän kuin tytöillä. Kuitenkin 12 kuukauden kuluttua sijoituksesta sukupuolivaikutuksia ei enää havaittu. Erityisen huomionarvoista oli, että 12 kuukauden jälkeen havaittiin merkittävä negatiivinen korrelaatio estyneiden kiintymyshäiriöiden oireiden ja kiintymysturvan välillä, mikä osoittaa, että kun estyneitä oireita oli vähemmän, kiintymysturva lapsella oli suurempi. Tämän tutkimuksen tulokset tarjoavat arvokasta tietoa kiintymyshäiriöiden oireiden kehittymisestä ja niiden hoidosta sijaisperheissä. Nämä havainnot korostavat sijaisvanhempien tärkeää roolia kiintymyshäiriöiden oireiden vähenemisessä ja lapsen kiintymysturvan lisääntymisessä. Tutkimus lisää ymmärrystä siitä, kuinka sijaiskodin tarjoama vakaa ja turvallinen ympäristö voi edistää positiivista kiintymyskehitystä haavoittuvassa lapsipopulaatiossa.

Konijn, C., Colonesi, C., Kroneman, L., Lindauer, R.J.L. & Stams, G-J.J.M. 2020. *Prevention of Instability in Foster Care: A Case File Review Study.*

Tutkimuksen tavoitteena oli arvioida sijaishuollon toimenpiteiden vaikutusta sijaissijoitusten vakauttamiseen sekä tutkia muiden sijaislasten ja sijaisvanhempien ominaisuuksien merkitystä sijaishoidon vakaudelle. Hypoteesina oli, että tietyt tekijät, kuten lapsen sukupuoli, ikä sijoituksen alkaessa, aiempien sijoitusten määrä, sukulaissijoitus, sisarusten kanssa sijoittaminen ja sijaisvanhempien saama koulutus, voisivat vaikuttaa sijoituksen pysyvyyteen. Analyysissä käytettiin tietoja, jotka kattoivat 2000 sijaishoitosijoitusta yli 1316 sijaisperheen ja 1542 sijaislapsen kesken neljän vuoden

aikana (2015-2018). Tulokset osoittivat, että lapsen aikaisemmat sijaishoitosijoitukset lisäsivät sijoituksen hajoamisen riskiä, kun taas interventiot, kuten perusluottamukseen keskittyvät toimenpiteet ja Treatment Foster Care -hoito (TFC), vähensivät tätä riskiä. Muita tutkittuja muuttujia, kuten lapsen sukupuoli, ikä sijoituksen alussa, sijoitus sisarusten kanssa tai sijaisvanhempien koulutus, ei havaittu merkittävästi vaikuttavan sijoitusten pysyvyyteen, kun niitä analysoidaan suhteessa sovellettuihin hoitotoimiin. Johtopäätöksenä tutkimus korostaa sijaishuoltojärjestelmien tarvetta seurata riskitekijöitä, jotka voivat ennustaa sijoituksen hajoamista, sekä tarvetta soveltaa taroituksenmukaisia toimenpiteitä, jotta sijaishuoltosijoituksen vakaus voitaisiin taata. Interventioilla, jotka keskittyvät trauman ymmärtämiseen ja kiintymyssuhteiden vahvistamiseen, näyttää olevan positiivinen vaikutus sijaishoidon vakaudelle, mikä puolestaan edistää kaltoinkohtelua kokeneiden lasten mahdollisuuksia kehittää turvalliset kiintymyssuhteet ja vähentää käyttäytymis- ja tunneongelmien riskiä.

Labella, M.H., Lind, T., Sellers, T., Roben, C-K.P. & Dozier, M. 2020. *Emotion regulation among children in foster care versus birth parent care: Differential effects of and early home-visiting intervention.*

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin lastensuojelupalveluihin osallistuvien pienten lasten tunteiden säätelyä eri hoitajatyyppeihin ja vanhemmuuden interventioihin liittyen. Tutkimuksessa käytettiin kahta satunnaistettua kontrollitutkimusta, joista toinen kohdistui sijaishuoltajiin ja toinen syntymävanhempiin. Tutkimuksen osallistujina oli yhteensä 211 lasta, joista 120 jäi syntymävanhempiansa luo ja 91 sijoitettiin sijaishuoltoon. Omaishoitajat jaettiin satunnaisesti saamaan joko Attachment and Biobehavioral Catch-Up (ABC) -interventiota tai kontrolli-interventiota. ABC-interventio pyrki edistämään hoivaavaa ja tunteisiin herkkää hoitoa, kun taas kontrolli-interventio toimi vertailukohtana. Tulokset osoittivat, että ABC-intervention saaneilla omaishoitajilla oli pienempi vaikutus pienten lasten vihan säätelyhäiriöön verrattuna kontrolliryhmään 2–3 vuoden iässä. Syntymävanhempiansa luona pysyneillä lapsilla, joiden hoitajat saivat ABC-interventiota, havaittiin pienempiä vihan säätelyhäiriöitä kuin kontrolliryhmään kuuluvilla lapsilla. Sen sijaan sijaishuoltoon sijoitetuilla lapsilla vihan säätelyhäiriöt olivat pienempiä kuin syntymävanhempiansa kanssa riippumatta vanhemmuuden interventiosta, ja heidän sopeutumissääntelynsä oli korkeampi kuin pysyneillä lapsilla. Mielenkiintoista oli, että mukautuva säätely ei ollut merkittävästi yhteydessä vanhemmuuden interventioon tai hoitajatyypin interventiovuorovaikutukseen. Tulokset viittaavat siihen, että sijaishuolto voi parantaa lastensuojelupalveluihin osallistuvien pienten lasten tunteiden säätelytaitoja, kun taas kiintymykseen perustuva van-

hemmuuden interventio voi vähentää riskejä tunteiden säätelyhäiriöiden kehittymiselle kotiin jääneillä lapsilla.

Quiroga, M.G. & Hamilton-Giachritsis, C. 2016. *Attachment Styles in Children Living in Alternative Care: A Systematic Review of the Literature.*

Tässä katsauksessa tarkastellaan vaihtoehtoisessa hoidossa (lastenkodeissa ja sijaishoidossa) asuvien lasten kiintymystyyliä ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Tutkimuksessa käytettiin systemaattista kirjallisuuskatsausta, jossa etsittiin vertaisarvioituja julkaisuja eri kielillä sähköisistä tietokannoista. Mukana oli yhteensä 18 artikkelia, jotka raportoivat 13 tutkimuksesta ja täyttivät osallistumiskriteerit. Tutkimuksessa todetaan, että vaihtoehtoisessa hoidossa elävien lasten kiintymystyyli voi poiketa biologisten tai adoptioiperheiden lasten kiintymystyyleistä. Tähän eroon vaikuttavat useat tekijät, kuten ympäristö, lasten ja huoltajien ominaisuudet. Suurin osa tutkimuksista on toteutettu Euroopassa ja Yhdysvalloissa, ja katsauksessa tuodaankin esille tarve lisätutkimuksille vähemmän kehittyneissä maissa parempien hoitokäytäntöjen ohjaimiseksi. Tutkimuksen tulokset esitetään tutkimusten ominaisuuksien, erilaisten kiintymystyylien ja potentiaalisten välittävien tekijöiden perusteella. Katsauksen johtopäätöksissä korostetaan tarvetta jatkotutkimuksille ja keskustellaan vaikutuksista käytäntöön sekä tulevaan tutkimukseen tällä alueella.

Taylor, B.J. & McQuillan, K. 2014. *Perspectives of Foster Parents and Social Workers on Foster Placement Disruption.*

Tässä palveluarvioinnissa tutkittiin sijaissijoituksen häiriintymisen mahdollisia inhimillisiä ja taloudellisia kustannuksia tarkastelemalla sijaisvanhempien ja sosiaalityöntekijöiden näkemyksiä sijoittumishäiriöistä. Kyselylomakkeiden avulla kerättiin tietoa valvoilta sosiaalityöntekijöiltä, kenttäsosiaalityöntekijöiltä ja sijaisvanhemmilta, jotka olivat osallisina 36 ei-sukulaisperheiden sijoituksen keskeytymistapauksessa Pohjois-Irlannissa vuosien 2009 ja 2011 välillä. Yhteensä 107 kyselylomaketta lähetettiin, ja vastausprosentti oli 62 %. Häiriöihin liittyi useita tekijöitä, joista suurimpia huolenaiheita olivat lapsen käytös ja kontakti synnyinperheeseen, ja näitä seurasi kiintymysongelmat. Häiriöt olivat yleisempiä nuorempien lasten, alle vuoden kestäneiden sijoitusten ja uusien sijaisvanhempien kohdalla. Viestinnän ammattilaisten ja sijaisvanhempien välillä koettiin pääosin myönteiseksi. Suurimman osan tapauksista katsottiin, että häiriö olisi voitu ehkäistä tai lieventää lisätuen avulla. Suosituksina esite-

tään uusille sijaisvanhemmille tehostettua valvontaa ja tukea, sijaisvanhempien arvostamista, häiriötietojen dokumentointia ja käyttäytymisen hallinnan koulutussuunnitelmien kehittämistä.

Tummala-Narra, P. 2022. *Integrating Sociocultural Trauma and Context in Conceptualization of Attachment*.

Bruce Herzogin selvitys keskittyy vanhemman kieltäytymiseen päästämästä irti lapsesta ja sen aiheuttamasta psykologisesta taakasta lapselle. Eroamisen tuska painottuu, kun lapsen on käytävä läpi ero, joka tarkoittaa yhteyden menetystä liian vaativaan vanhempaan. Kommentti tarkastelee traumaattisen stressin merkitystä vanhemman ja lapsen välisessä kiintymyssuhteessa sekä integroi kiintymyksen ja erottelun yksilöllisyyden sosiokulttuuriseen kontekstiin psykoanalyttisten käsitteiden kautta. Erityisesti Tummala-Narra korostaa, että vanhemman ja lapsen kyky erottaa toisistaan säilyttäen samalla rakastavan yhteyden riippuu sosiokulttuurisista olosuhteista. Tummala-Narra tuo esille näkemyksiä, jotka syventävät tohtori Herzogin analyysia kiinnittäen huomiota eroamisen ja yksilöllisyyden sosiokulttuurisiin näkökulmiin.

Turner, F. MacDonald, S., O'Connor, R., Grawford, K. & Minnis, H. 2022. *"I will commit to this child as much as I can for the time that they are with me:" A qualitative examination of how foster carer commitment relates to short-term foster care for young children following abuse and neglect*.

Tutkimuksessa käsitellään sijaishoitajien sitoutumisen merkitystä pienten lasten toipumisessa ja kehityksessä hyväksikäytön ja laiminlyönnin jälkeen. Dozierin määritelmässä sitoutumisesta korostetaan emotionaalisen kytkennän lisäksi kestävä suhteen tärkeyttä. Tutkimuksessa tarkasteltiin lyhytaikaiseen sijaishoitoon sitoutumisen elementtejä ja esteitä sekä kyseenalaistettiin, vastaako lyhytaikainen hoito huonosti kohdeltujen pienten lasten tarpeisiin. Tutkimuksessa haastateltiin 14 sijaishoitajaa ja järjestettiin viisi fokusryhmää pikkulasten mielenterveysalan asiantuntijoiden kanssa käyttäen laadullista temaattista analyysia tutkimuskysymysten tunnistamiseksi. Tulokset osoittavat kolme laajaa teemaa sitoutumiselle ja pienten lasten tarpeiden tyydyttämiselle lyhytaikaisessa sijaishoidossa: vaikutus, aikataulut ja valinta sijaisroolissa. Näiden teemojen alle kootaan sekä sitoutumisen tekijöitä että esteitä, joita säädellään hoitokäytäntöjen systemisellä normalisoidumisella. Johtopäätöksissä painotetaan, että emotionaalinen investointi on keskeisempää lyhytaikaisessa sijaishoi-

dossa kuin sitoutuminen pitkäkestoiseen suhteeseen. Lapsen pitkän aikavälin hyvinvoinnin näkymät voivat jäädä epäselviksi osaksi sitoutumista, mikä voi muistuttaa enemmän lyhytaikaista sijoitusta.

Taulukoitu yhteenveto opinnäytetyössä käytetyistä tutkimuksista

Tutkimus	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Päätulokset
Hébert, S.T., Esposito T. & Hélie, S. 2018. <i>How short-term placements affect placement trajectories: A propensity-weighted analysis of re-entry into care.</i>	Tarkoituksena on tuottaa tietoa lyhytaikaisista sijoituksesta tarkastelemalla niiden seurauksia sekä tutkia erityisesti lyhytaikaisten sijoitusten vaikutuksia joutua sijoitukseksi uudelleen.	Propensiteettipainotteinen analyysi	<p>Lyhytaikaiset sijoitukset lisäävät henkilön riskiä joutua uudelleen sijoitukseksi ensimmäisen sijoitusvuoden aikana</p> <p>1–5 päivää kestävät sijoitukset luovat korkeimman riskin sijoitukseen palaamiselle ensimmäisen kolmen vuoden aikana</p> <p>Neljäntenä vuonna sijoituksen päättymisestä lyhytaikainen sijoitus ei ole enää merkittävä riski joutua sijoitukseksi uudelleen</p>
Kallinen, K. 2019. <i>Perhehoitoon sijoitettujen lasten suhteet biologisiin vanhempiinsa.</i>	Tarkoituksena on tutkia perhehoitoon sijoitettujen lasten suhteita biologisiin vanhempiinsa.	Laadullinen sisälönanalyysi	<p>Tutkimuksessa ilmeni kolmenlaisia suhteita; julkisen vallan säätelemät suhteet, eheät äiti-suhteet sekä säröiset isäsuhteet</p> <p>Sukulaissijoitus tukee lasten suhteita heidän biologisiin vanhempiinsa</p> <p>Lapsen näkökulmasta on tärkeää tukea perhehoitoon sijoitettujen lasten suhteita heidän biologisiin vanhempiinsa</p>

<p>Kestilä, S. 2016. <i>Nuoreksi aikuiseksi epävakaassa kasvuympäristössä.</i></p>	<p>Tarkoituksena on tutkia nuorten lapsuuden kokemuksia perheestä, vanhemmista ja muusta lähiympäristöstä sekä tutkia nuorten kokemuksiin lastensuojelun sosiaalityön tukitoimista.</p>	<p>Laadullinen taustatutkimus</p>	<p>Vaikka vanhempia tuettiin runsaasti erilaisin lastensuojelun avohuollon tukimuodoin, nuorten elämä perheissä oli epävakaata ja perheet hajosivat.</p> <p>Tukitoimista huolimatta vanhempien kasvatusvastuu ja kyky huolehtia lapsistaan eivät toteutuneet lastensuojelun määrittämällä tavalla.</p> <p>Lastensuojelulapsen asema on heikkoa lastensuojelun ja sosiaalitoimen välissä; sosiaalityössä ei löydetä keinoja lähestyä lasten yksilönä eikä vanhempia kokonaisvaltaisesti, lastensuojelussa ei ollut tietoa lapsen kokemuksesta saatuihin tukitoimiin.</p>
<p>Kliwer-Neumann, J.D., Zimmermann, J., Bovenschen, I., Gabler, S., Lang, K., Spangler, G. & Nowacki, K. 2023. <i>Attachment disorder symptoms in foster children: development and associations with attachment security.</i></p>	<p>Tarkoituksena on tutkia sijaishuollossa olevien lasten kiintymyssuhdehäiriöiden oireita sekä niiden yhteyttä kiintymysturvaan.</p>	<p>Pitkittäistutkimus</p>	<p>Kiintymyshäiriöiden oireet vähenivät vakaassa sijaishoitoympäristössä ja merkittävät muutokset tapahtuivat 6 kuukauden aikana</p> <p>Kehittymisessä havaittiin sukupuolten välinen ero; pojilla estyneen kiintymyssuhdehäiriön oireet vähenivät ja kiintymysturva kasvoi voimakkaammin.</p>

			Kiintymyshäiriöiden oireiden ja kiintymysturvan välinen merkittävä negatiivinen riippuvuus havaittiin 12 kuukautta sijoittamisen jälkeen
Konijn, C., Colonnesi, C., Kroneman, L., Lindauer, R.J.L. & Stams, G-J.J.M. 2020. <i>Prevention of Instability in Foster Care: A Case File Review Study.</i>	Tarkoituksena on selvittää, onko sijaishuollon toimenpiteillä vaikutusta sijaishuoltojituksen vakauden paranemiseen.	Monitasoinen analyysi	Aiempien sijaishuoltojitojen esiintymistiheys lisäsi riskiä lapsen käytös- ja tunneongelmille. Perusluottamuksen ja luotettavan kohtelun saaminen sijaishuollossa pienensi riskiä.
Labella, M.H., Lind, T., Sellers, T., Roben, C-K.P. & Dozier, M. 2020. <i>Emotion regulation among children in foster care versus birth parent care: Differential effects of and early home-visiting intervention.</i>	Tarkoituksena on tutkia pitkäaikaisia vaikutuksia lapsen tunteiden säätelyyn silloin, kun huoltajana on syntymävanhempi ja silloin, kun huoltajana toimii sijaisvanhempi.	Satunnaistettu kontrollitutkimus	Sijaishuoltosijoitus liittyy tehostettuun tunteiden säätelyyn pienten lasten keskuudessa. ABC-menetelmä puskuroi tunteiden säätelyyn liittyviä riskejä. Kiintymykseen perustuva vanhemmuuden interventio parantaa pienten lasten itsesäätelyä.
Quiroga, M.G. & Hamilton-Giachritsis, C. 2016. <i>Attachment Styles in Children Living in Alternative Care: A Systematic Review of the Literature.</i>	Tarkoituksena on tutkia lastenkodeissa ja sijaishuollossa asuvien lasten kiintymystyyliä.	Systemaattinen kirjallisuuskatsaus	Useat tekijät voivat vaikuttaa kiintymyssuhteen laatuun, ja siksi vaikuttavat tekijät tulee sisällyttää paremmin kuntoutusohjelmiin.

			Sijoitushetkellä lapsen iällä on merkittävä vaikutus kiintymiseen.
Taylor, B.J. & McQuillan, K. 2014. <i>Perspectives of Foster Parents and Social Workers on Foster Placement Disruption.</i>	Tarkoituksena oli tutkia sijaisvanhempien ja sosiaalityöntekijöiden näkemyksiä sijoittumishäiriöistä.	Laadullinen tutkimus	Suurimpia huolta aiheuttavia häiriöitä olivat lapsen käytös ja kiintymysongelmat synnyinperheeseen. Häiriöitä esiintyi yleisimmin nuorten sijoituksissa, alle vuoden kestävissä sijoituksissa sekä niin sanotuissa ”uusissa” sijaisvanhemmissa.
Tummala-Narra, P. 2022. <i>Integrating Sociocultural Trauma and Context in Conceptualization of Attachment.</i>	Tarkoituksena oli tuoda esille vanhemman kieltäytymistä päästä irti lapsesta, josta seuraa lapselle asetettu psykologinen taakka. Tämä korostaa eroamiseen liittyvää tuskaa lapsessa joka tuo lapselle traumaattista stressiä.	Psykoanalyttinen dialogi	Trauman siirtyminen sukupolvien välillä on mahdollista. On tärkeää erotella aikuisen ja lapsen traumat toisistaan. Vaikka kiintymys- ja hoitokäyttäytymisellä on yhteinen tehtävä luoda ja ylläpitää turvallisuuden tunnetta, niillä on paljon erilaisia ja ilmaisutapoja.
Turner, F. MacDonald, S., O’Connor, R., Grawford, K. & Minnis, H. 2022. <i>“I will commit to this child as much as I can for the time that they are with me.” A qualitative examination of how foster carer commitment relates to short-term foster</i>	Tarkoituksena oli tutkia lyhytaikaiseen sijaishoitoon sitoutumisen tekijöitä sekä esteitä. Lisäksi tarkoituksena oli tutkia, vastaako lyhytaikainen sijoitus huonosti kohdeltujen pienten lasten tarpeita.	Kvalitatiivinen tutkimus	Sitoutumiseen ja pienten lasten tarpeiden tyydyttämiseen lyhytaikaisessa sijoituksessa liittyy kolme teemaa; vaikutukset, sijoituksen aikataulu sekä sijaisroolin valinta. Pidemmällä näkymällä lapselle voi seurata haasteita toisiin ihmisiin sitoutumisessa.

<i>care for young children following abuse and neglect.</i>			
---	--	--	--